ateitis

2
1967

ATEITIS LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
eina nuo 1911 m.

1967 metai vasaris Nr. 2

ŠIAME NUMERYJE:

Atviras laiškas moksleivio tėvams 33
Komentarai 35
Man neįdomu ... (dr. Juozo Girniaus knygos **Idealas ir Laikas** ištraukos) 38
Mes norime išmokti lietuviškai (reportažas iš Pietų Amerikos) — Salvinija Gedvilaitė 43
Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas 49
Tolerancija (referatas) — Raimundas Šilkaitis 51
Vox Populi (skaitytojų laiškai) 52
Ateities Spinduliai — jaunučių skyrius 55
Atmintina diena (eil.) — Danguolė Juozapavičiūtė 55
Iš ateitininkų istorijos 56
Ką man reiškia Vasario 16? — Danguolė Juozapavičiūtė 57
Laiškas (apysaka) — Gintarė 57
Galvosūkis 59
Kelionė į Lietuvą — Jorūnė Girniūtė 60
Mūsų Tėvynė (eil.) — Kęstutis Šeštokas 60
Iš plataus pasaulio (kronika) 61
Sporto žinios 62
Kreivos šypsenos 64

Viršelis: Kenčiantis Kristus, Kuris visais laikais istorijoje yra niekinamas ir kankinamas. Kristus istorijoje kenčia visada, kada persekiojamos ir naikinamos krikščioniškos tautos; ta prasme Kenčiantis Kristus yra ir mūsų pavergtosios Lietuvos dabartinis paveikslas.

Tėvų Pranciškonų vienuolyno Brooklyne koplyčios vitražo detalė. Dailininkas: **Vytautas K. Jonynas**; nuotrauka **Vytauto Maželio.**

REDAKCIJA: korespondencija — **Indrė Damušytė**; reportažas — **Salvinija Gedvilaitė**; jaunesniųjų moksleivių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; narės — **Vincė Juškaitė** ir **Gabija Juozapavičiūtė**; foto ir techninė priežiūra — **Gediminas Naujokaitis**; vyresniųjų moksleivių skyrius — **Antanas Sabalis**. Redakcijos adresas: ATEITIS, 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.
Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

Atviras laiškas moksleivio tėvams

Gerbiamieji,

Esu moksleivių ateitininkų kuopos globėjas. Nors matau Jūsų sūnus ir dukras gana dažnai, — kai kuriems iš Jūsų esu visiškai nepažįstamas. Tačiau noriu Jus iš anksto įspėti, kad tai nereiškia, jog moksleivių tėvai man yra visiškai nepažįstami; mes, globėjai, esame ypatinga, sakyčiau, ateitininkų rūšis, — pažįstame Jus iš Jūsų vaikų . . . Net ir tie tėvai, kurie niekada nėra niekur pasirodę, — ir tie esate atstovaujami. Mano kolega gretimame mieste net yra nukalęs tokį posakį: "parodyk tik tu man vaikus, ir aš tau parodysiu tėvus". Žinoma, nesame mudu jokie psichologijos ekspertai ir nemokame, pažiūrėję į moksleivį, pasakyti, kiek Jūs Lietuvą mylite! Tačiau kažkaip jaučiame savotišką ryšį ir labai, labai daug bendrumo. Todėl ir norisi pasikalbėti.

Visų pirma noriu padėkoti, kad man ir mano organizacijai patikėjote savo vaikus. Tai rodo pasitikėjimą visiems tiems dalykams, kuriuos ateitininkai skelbia. Bet mes esame tikrumoje dar baisesni, negu Jūs, galbūt, esate girdėję: mes ir v y k d o m e , nors tas yra daug sunkiau, negu tik skelbti. Tačiau noriu viena pabrėžti: mes Jūsų vaikus tik pasiskoliname, jie faktiškai tebėra Jūsų! Yra tėvų tarpe ir tokių, kurie mano, kad mes moksleivius užauginsime gerais žmonėmis nors tėvai ir visai jais nesirūpintų. Taip tikrai nėra. Tokius tėvus tai pirmiausiai (per moksleivius) atpažįstame. Mes esame tiktai Jūsų talkininkai. Moksleivių At-kų Sąjunga yra buvusi ir dabar yra daugeliui Jūsų vaikų užuovėja ir pastogė nuo daugelio slibinų, burtininkų ir suvedžiotojų, bet niekas jiems neatstos Jūsų šeimos.

Šį pradinį klausimą išsiaiškinus, eisime prie pagrindinio punkto: esame pastebėję, kad kai kurie moksleiviai yra labai graudžiai vieniši. Mums gaunasi įspūdis, kad Jūs gyvenate savo pasaulyje, o Jūsų vaikai — visai kitame. Šie du pasauliai nėra lietuviško ir amerikietiško gyvenimo rezultatas (kad tik tokia problema tebūtų, tai dar paprastas rūpestis), — šie du pasauliai mums, globėjams, kelia nerimo todėl, kad bijome, ar kartais nesate tiek "savo" reikalais užsiėmę, jog nebelieka laiko su vaikais net pasikalbėti?

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M[illegible]LDO
BIBLIOTEKA

Nereikia didelio "meno" atpažinti jaunuolį, kurio tėvai yra jo draugai: jis ir kalba, ir rašo, ir skaito lietuviškai taip, kaip Jūs ir aš. Diskusijose kartais, kad ir nežymiai, — pasirodo nuoseklus galvojimas; jis žino pagrindines definicijas ir atsargiai vartoja žodžius, kurie jam truputį neaiškūs. Iš karto matyti, kad ne mokykloje tie dalykai jam apgraibomis papuolė.

Iš kitos pusės atsitinka, kad po pusantrų metų atsargios ir nuolatinės draugystės su globėju, moksleivis papasakoja jam savo problemą. Problema kartais esti menka, kartais — didelė. "Kodėl tu nepasakai tėvams?" Atsakymas visada būna tas pats: "Negaliu. Jie neturi laiko ir be to — nesupras".

Viename Amerikos didmiestyje problema buvo tokia: moksleivis prašėsi išmokomas "judo", nes jo mokykloje veikė gauja, kuri prievarta leido heroiną visiems, kuriuos pagaudavo; jis norėjo apsiginti. "Kodėl tu nepasakai tėvams?" — persigandęs klausė kuopos globėjas. "Jie netikės; Lietuvoje gimnazijose tokių dalykų nebuvo" — ramiai atsakė jaunuolis.

Pasaulis, kuriame gyvename, šiandien yra toks "progresyvus", kad reikia didelės tėvų ir vaikų draugystės, idant tėvai žinotų, kaip kenčia jų vaikai.

Mano nuoširdus patarimas visiems tėvams: mažiau sakykite jiems pamokslų, o daugiau draugaukite su savo vienišais vaikais; jų problemos ir vargai šioje aukso šalyje yra visai skirtingi negu Jūs jas turėjote.

Vienas iš lengviausių draugavimo būdų, yra susidomėti, ką moksleiviai pas mus daro. Padėkite jiems lietuviškai rašyti ir pasiruošti susirinkimams. Parėjus namo, paklauskite, kaip susirinkimas praėjo.

Mano draugai sociologai man aiškina, kad didžiausias nutautėjimo pavojus grėsia pirmąjai, svetimame krašte gimusiai, generacijai. Nežinau kiek jie yra teisingi, bet negaliu įsivaizduoti tėvo ir motinos, kurie bėgo iš Lietuvos tam, kad jų giminė pasibaigtų ciniškų Vakarų didmiesčio šiukšlyne. Ar negeriau palikti po savęs ką nors kilnaus, šviesaus ir kovojančio, kad ne tik mes, globėjai, bet ir visa mūsų tauta Jus atpažintų, — iš Jūsų anūkų. Ar negeriau?

Globėjas

SEKANČIAME NUMERYJE

- **Atvirai kalbant**
- **Pragmatinio naturalizmo bruožai**
- **SAS Kursai (šį kartą netilpo)**
- **Ar mūsų susibūrimai yra grynai socialiniai**

ATEITIS

•

IDEALAS IR LAIKAS

Ateitininkų Vadai tradiciniai pasižymi kūrybingumu. Nuo Prano Dovydaičio ir Stasio Šalkauskio laikų iki dabar, ateitininkai turi ką pasakyti sau ir kitiems. Dr. Juozo Girniaus naujai pasirodžiusi knyga "Idealas ir laikas" yra truputį kitokia, negu tik svarstymas paprastų "momento reikalavimų", kuriuos esame įpratę diskutuoti beveik kas porą metų. Ji yra tuo kitoniška, kad ji yra "kryžkelinė", t. y. autorius netiesioginiai per ją pasako mums visiems, kad esame tarp dviejų epochų: praėjusiosios ir ateinančiosios, kuri bus suiručių, nesidomėjimo ir sąmyšio ženkle. Lyg norėdamas mus ateinančiai epochai parengti, dr. Girnius ir imasi dalykus aiškinti iš esmės ir "iš peties". Manome, kad ją perskaičius, daugeliui mūsų draugų daug kas paaiškės. Tiems, kurie ją perskaitę, neviską supras, gali atrodyti, kad knyga yra vidurio kelio ieškojimas. Mes taip nemanome: autorių laikome tikru tvirtai už savo principus pasisakančiu krikščionimi.

Knygą rekomenduojame studentams, pažymėdami, kad eilė vyr. moksleivių ją "įkerta" savo vos tik pralavintomis galvelėmis. O kad sužadinti didesnį skaitytojų susidomėjimą, spausdiname keletą knygos ištraukų. Gi Ateitininkų Federacijos Vadui, knygos autoriui dr. Juozui Girniui, — šalia sveikinimo, — nuoširdžiai dėkojame.

•

JIS BUVO ATEITININKAS VISĄ GYVENIMĄ

(A. A. Dr. Vitą Manelį prisimenant)

Yra žmonių, kurie pereina žemę kaip atrama kitiems, kaip šviesus spindulys, ir parodo, kas yra pareigingumas, mokslas, pasiryžimas ir meilė žmogui. Toks buvo peranksti iš mūsų eilių pasitraukęs ateitininkas dr. Vitas Manelis. Šių dienų maišatyje jo mums labai stinga ir reikia.

Dr. Vitas Manelis gimė 1910 m. vasario mėn. 17 dieną Miškinėlių kaime, Panevėžio apskrityje. Lankė Rokiškio gimnaziją ir studijavo Žemės Ūkio Akademijoje Dotnuvoje. 1939 metais čia gavo agronomijos daktaro laipsnį. 1941-44 m. buvo tos pačios Žemės Ūkio Akademijos prorektorius ir docentas. Pasitraukęs į Vakarus, pokario metais buvo Hamburgo - Pinnebergo Pabaltijo Universiteto ekstraordinarinis profesorius ir lietuvių sektoriaus rektorius. Atvykęs į JAV, studijavo Čikagos Universitete ir gavo biznio administracijos magistro laipsnį. Nuo 1956 metų iki mirties dirbo mokslinių instrumentų gamybos pramonėje.

Tačiau nežiūrint savo mokslinio pasisekimo, dr. V. Manelis buvo visuomenininkas, kokių reta; jį randame ekonomistų, profesorių, kooperatininkų draugijose ir valdybose. Ekonominiais ir visuomeniškais klausimais rašė ir Lietuvoje ir čia, tremtyje. Buvo Lituanus, Draugo ir Lietuvių Enciklopedijos bendradabris.

Ateitininkas nuo pat moksleivio dienų, dr. Vitas Manelis tokiu išliko per visą savo gyvenimą. Ypatingai pasižymėjo 1960-1962 metais, vadovaudamas Sendraugių Ateitininkų Sąjungai. Ne tiktai pareigingas ir tolerantingas, bet organizatorius, kovotojas už krikščionybę, ir akcijos žmogus, dr. Vitas Manelis turi būti ir jaunų ir vyresniųjų prisimenamas. Jo šeimos jam pastatytasis paminklas, dr. J. Girniaus knygos išleidimas, yra sveikintinas žingsnis; knyginiai paminklai ilgiau stovi už akmeninius. Tebūnie tai jaunos ateitininkiškos tradicijos pradžia.

•

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 16 diena yra visų lietuvių švenčiama jau Keturiasdešimtdevintąjį kartą. Visur vyksta minėjimai, šokiai, prakalbos, ir daromi pasiryžimai atstatyti Lietuvos Nepriklausomybei. Sekančiais metais bus ypatingi minėjimai ir gal dar ilgesnės prakalbos, nes švęsime 50 metų sukaktį. Pagalvokime visi, ką ypatingo Lietuvai tais metais padarysime. Šiemet tačiau siūlome visiems, kurie savo šeimose turite jaunimo, atstatyti lietuviškumą pasikalbant savo tarpe Lietuvos klausimu, mokinant vaikus lietuviškai skaityti, rašyti ir kalbėti. Paskelbkime lietuviškos nepriklausomybės atstatymą savo vaikų tarpe; tegu broliai mokina seseris, tėvai — vaikus, vyresnieji — jaunuosius. Suraskime tam laiko; jo niekada nebus daugiau negu dabar. Šia proga spausdiname "Atvirą laišką moksleivio tėvams", kad visi galėtumėm pasvarstyti jaunimo problemas. Gi jei kas norėtų į šį klausimą pažiūrėti visu akademiniu rimtumu, — pridedame adresus dviejų lituanistikos institucijų, kurios jau kuris laikas mokina jaunimą lietuviškai:

1. LITUANISTIKOS VASAROS KURSAI
Prof. A. Vasys, Fordham University,
Bronx, New York, 10458

2. NEAKIVAIZDINIO DĖSTYMO INSTITUTAS (Korespondencinis Kursas)
Pedagoginis Lituanistikos Institutas
5620 Claremont Avenue
Chicago, Illinois, 60629

•

AMERIKOS KATALIKŲ KAPITULIACIJOS PRADŽIA

Vatikano II suvažiavimo ženkle Webster College (St. Louis priemiestyje) pasidarė "nebekatalikiškas". St. Louis universitetas pranešė, kad u-to taryboje galės būti nariais visų tikėjimų asmenys. Taryba turi didelį žodį universiteto tvarkyme. Fordhamo universitete New Yorke, teologiją dėsto žydų rabinas. Universitetų pareigūnai neoficialiai aiškina, kad visa eilė Amerikos katalikiškųjų aukštojo mokslo institucijų rengiasi atsiriboti nuo Bažnyčios ir tapti "pasaulietinėmis", kad gautų valdžios paramą. Mes kažkaip visą laiką galvojome, kad universitetai kaip St. Louis ir Fordhamas yra pasaulietiniai, nes juose studijuoja įvairių tikėjimų ir pažiūrų pasauliečiai. Negi jie skirti tik kunigams ir vienuolėms? Katalikiškų universitetų abdikacija Kristaus mokslą ginti ir eiti ieškoti finansinės paramos "pas ciesorių" — mūsų nuomone yra labai klaidingas "aggiornamento" interpreta-

vimas. Kad Amerikos katalikai pergyvena krizę jau aiškiai matyti. Universitetų "išėjimas" iš Katalikų Bažnyčios rėmų yra tokia klaida, kuri gali įvykti tiktai tautoje, kuri per 170 metų, būdama laisva, nesugebėjo suorganizuoti savo pasauliečių intelektualų krikščioniškai kultūrai kurti ir ginti.

•

DAR VIENAS APSISPRENDĖ

Philip Abot Luce, knygos "The New Left" autorius, civilinių teisių demonstracijų organizatorius, revoliucijonierius, ir esamos tvarkos smerkėjas, prieš keletą mėnesių įžengė į FBI įstaigą ir pareiškė, kad jis buvęs Amerikos komunistų suklaidintas. Išpasakojęs savo istoriją, jis pareiškė, kad labai maža dalis civilinių teisių demonstrantų ir kovos organizacijų dar tebėra nekomunistų rankose. Apie savo įsitraukimą į "revoliuciją" jis štai ką sako:

1) Aš negalėjau pakęsti jokio autoriteto; iš čia ir prasidėjo mano sukilimas prieš tėvus, visuomenę, policiją ir Amerikos vyriausybę.

2) Buvau įsitikinęs, kad tik labai radikalus galvojimas ir veikimas prašalins visas esamas pasaulio problemas.

Toliau Luce aiškina, kad tapęs komunistu, jis jautėsi vienintėlis turįs absoliučią tiesą, ir visus, kitaip manančius, laikęs eretikais. Jo didžiausias žygis buvo ekskursijos į Kubą organizavimas ir įvykdymas.

Jo nusivylimas ir persilaužimas įvyko tada, kai komunistai sugalvojo jį siųsti į užsienį partizanauti. Be to, jam buvo atsibodęs partijos besąlyginis paklusnumo reikalavimas. Savo praleistus metus, bedirbant su komunistais, jis dabar vadina "vėjui praleistus".

Įdomus jo receptas kitiems panašaus potraukio jaunuoliams: skaityti apie komunizmą, bet ne komunistų parašytus raštus, o objektyvius veikalus. Kaltina ir savo universitetą: "Tik pagalvokite, aš pats negaliu tikėti, kad aš gavau politinių mokslų aukštesnįjį laipsnį, neskaitęs tokių knygų kaip Revoliucijos Vaikas (W. Leonard), Kritęs Dievas (A. Koestler), Liudininkas W. Chambers) ir kitų".

Įdomu, kiek šiuo klausimu yra apsiskaitę visi, kurie save vadina studentais ateitininkais?

•

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VADO RINKIMAI

Šiemet įvyks aukščiausių Ateitininkų Federacijos organų rinkimai. Rinkimų komisija yra sudaryta Los Angeles mieste, JAV. Rinkimuose dalyvaus viso pasaulio ateitininkai, žinoma, išskyrus Lietuvoje esančius. Ir šioje vietoje mums, demokratijoje įpratusiems gyventi, darosi pikta. Pikta todėl, kad nežiūrint gražių žodžių taikos vardan, tokiais momentais mes pajuntame komunizmo tikrovę ir jo vergiją. Taip, Lietuvos žmonės neturi jokio balso. Todėl nors mes čia (kurie laisvę esame tiek kartais nuvertinę, kaip duoną, kurią be jokios problemos laisvai perkame), pasiryžkime balsuoti ir dabar užsiregistruokime savo vienetuose. Šiame numeryje spausdiname visas rinkimų komisijos paskelbtas taisykles. Kai bus paskelbti kandidatai, "Ateitis" juos pristatys visiems savo skaitytojams.

"...MAN NEĮDOMU..."

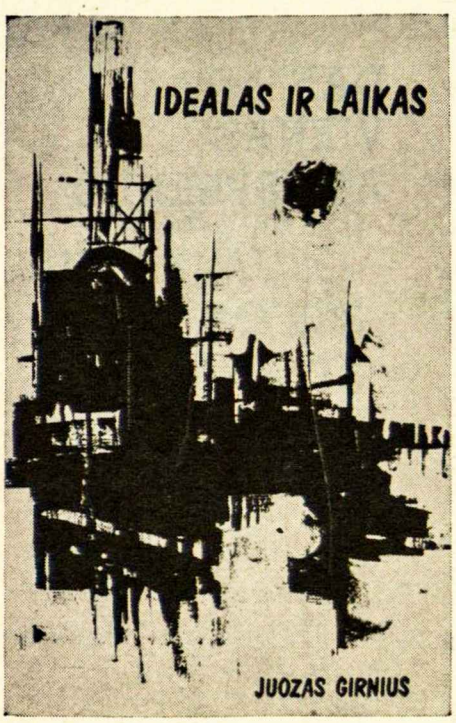

"Idealas ir Laikas", dr. Juozo Girniaus, Ateitininkų Federacijos Vado, tik ką išleista knyga, kurioje svarstomi ateitininkų paskirties, siekių ir uždavinių klausimai šio meto tikrovėje. Knygoje yra daug įdomių vietų, kurias skaitant, paaiškėja mūsų pasaulėžiūriniai ir praktiško veikimo trūkumai. Norėdami sudominti mūsų skaitytojus, spausdiname kai kurias knygos ištraukas, ypač kurios liečia dvasinio nuobodulio ir nuosmūkio problemas.

Redakcija

Nuobodulys kaip dvasinės tuštumos išraiška. — Kaip apskritai tiesai, taip ir pasaulėžiūrinei tiesai yra svetimas bet koks sustingimas. Visoks sustingimas liudija tik paties žmogaus dvasinį sustingimą, kai suabejingėjama tiesai arba pasijaučiama jos savininku. Lygiai abiem atvejais pasaulėžiūrinis rūpestis blėsta, ir tiesos troškulį pakeičia nuobodulys.

Kaip tiesos troškulys liudija mąstantį žmogu, taip nuobodulys liudija beminti žmogų. Mąstančiam žmogui niekur ir niekada nėra nuobodu — visa jį vilioja pažinti. Priešingai, beminčiui žmogui visur ir visada nuobodu: "neįdomu tai, neįdomu tai".

Niekur netrūksta nemąstančiosios masės, niekur netrūksta ir nuoboduliu skundimosi. Pakanka jo ir mūsų eilėse. Girdėdamas šį murmesį "neįdomu tai, neįdomu tai", norėčiau į jį paprastai atsakyti klausimu: o kas iš tiesų įdomu? Deja, veltui būtų ir šis klausimas, nes visi klausimai kreipiasi į mąstymą, o nuobodžiautojams nėra įdomu mąstyti.

Nuobodžiausia tiesa (deja, tiesa!) yra tas, *kam viskas yra nuobodu, pats yra nuobodus. Nuobodulys iš tikro apreiškia žmogaus dvasinę tuštumą.* O tuštuma tikrai yra nuobodi.

Nuobodžiauti verčia dvasinė tuštuma. Savo ruožtu nuobodulys verčia ieškoti išsiblaškymo. Todėl kas yra kankinamas nuobodulio, tas visur teieško pramoginių įdomybių. Kur negalima tikėtis pramoginio išsiblaškymo, ten iš anksto laukiama nuobodulio. O kur su savimi atsinešama nuobodulį, ten jis ir kitus užkrečia žiovuliu, nes sunku suįdominti tuos, kurie iš anksto nusiteikę nuobodžiauti.

Netenka detaliai piešti nuobodžiautojo, nes visi jį gerai pažįstame iš jo veide įrėžto šūkio: "daugiau pramogų, ma-

žiau nuobodžios rimties!". Visada jį daugiau domina ne susirinkimai, o parengimai. Ir pačiuose susirinkimuose visada jam įdomesnė "neoficialioji dalis" (vaišės, žaidimai, šokiai), negu oficialioji programa. Vykdamas susirinkiman ar stovyklon, jis iš anksto žino, kad paskaitos bus nuobodžios ir per jas reikės snausti, nebent prelegentas bus pakankamai parengęs anekdotų. Jis stengsis ir pačius parengimus kiek galint nuo nuobodulio apsaugoti, kovodamas prieš jų "nuobodinimą" vienokia ar kitokia menine programa. Tik niekada jis nepaklaus savęs, ar apskritai kas belieka jam įdomu. Ar galų gale visų jo pastangų išvengti to, kas neįdomu, nevainikuoja nuobodulys? *Ar toks bėgimas nuo nuobodulio iš tikro nėra beviltiškas jame skendėjimas? Iš* tikrųjų nuobodžiautojui visa nuobodu, nes jis sukasi savo vidinės tuštumos užburtajame rate: nori nenuobodžiauti, bet iš tiesų baiminasi sudrumsti savo vidinę tuštumą, kuri yra pats nuobodulio įkūnijimas.

Grynų nuobodžiautojų daug neturime, nes jiems mūsų organizacija iš anksto yra "nuobodi". Paprastai kas ateina į mūsų eiles, tas jau supranta, kad, atmetant visa, kas "nuobodu", belieka tik nuobodžiauti savo tuštumoj. Tačiau tam tikro nuobodulio daugiau ar mažiau slypi daugelyje ir mūsų.

Būdingai nuobodulys iškyla miesčioniška tendencija kultūrinius poreikius suprasti tik kaip pramoginius poreikius. Kiek ši miesčioniška tendencija įsitvirtinusi mūsų visuomenėje, liudija jau pats "kultūrinės pramogos" terminas. Miesčioniškai nusiteikus, daug kam netrukus ima nusibosti ir "kultūrinės pramogos" (neturint tikro kultūrinio intereso, sunku spirtis ir prieš jų "nuobodulį"). Imama poilsio ieškoti nebe dvasinėje atgaivoje, o paprastame išsiblaškyme. Vis labiau knygą nurungia vasarą išvyka gamton ar žiemą snaudulys prie televizijos, koncertą — šokiai, paskaitą — puota. Pagaliau, viskam nusibostant, leidžiamasi nuobodulį skandinti alkoholyje, lyg pasiryžus įgyvendinti girtuoklių populiariosios dainelės ilgesį, kad visos dienos būtų "šventos" ir kad tik viena diena būtų dirbama, bet ir ta pati "išgeriama" . . .

Įdomių žmonių draugijoje niekada nėra nuobodu. Nuobodulys viešpatauja tik nuobodžių žmonių susirinkimuose.

Pakanka (ir su kaupu!) šio viso nuobodulio senime, pakanka jo ir jaunime (šiuo atžvilgiu viešpatauja tarp generacijų santara). Be abejo, "antilaikiškai" žvelgiant, galima ramintis, kad čia "nieko nauja ir nieko nepaprasta". Iš tikrųjų visais amžiais žmogaus širdyje slypi šio nuobodulio, ir daug kas iš jo buvo pragerta. Bet užtat visais laikais ir reikia budėti prieš šį nuobodulį. Kas iš karto atrodo tik nepavojinga tuštuma (niekam negalima uždrausti likti tuščiam!), netrukus pasirodo grėsminga moralinio nuosmūkio žaizda: *vengiant tuštumą užpildyti tuo, kas gera, savaime ima dominti tai, kas bloga.* Senu, bet teisingu moralistų apibrėžimu, gėrio stoka ir sudaro blogį. Ir mūsų išeivinė visuomenė šiuo metu ima atsidurti prieš klausimą, ar tai, kas atrodo tik nekalta pramoga, iš tikro

Krikščioniškosios laikui atvirybės pagrindas yra ne nuolatinį nusibodimą slepianti naujumo dėl naujumo aistra, o kūrybos entuziazmu gaivinanti atvirybė amžinybei.

nevirsta rimta problema. Juo vienašališkiau laisvas laikas praleidžiamas tik pramoginiam išsiblaškymui, juo labiau tuštėjama ir tamsėjama. Ir juo labiau dvasiškai tamsėjama, juo labiau ir morališkai primityvėjama, kol pagaliau įdomiu išsiblaškymu randama tik užsimiršimą alkoholyje ar sekse.

Niekam šio nuobodulio pagunda nėra visiškai svetima. Užtat kiekvienam ir

reikia budėti, ko bodimasi ir kuo domimasi. Tik nesusipratimui išvengti įsakmiai pabrėžiu, kad įspėti prieš šį nuobodulį nieku būdu nereiškia neigti gyvenimo džiaugsmą ir skelbti niūrią rūstybę. *Tik moralistų veidai kartais turi sužaibuoti rūstybe, o doro žmogaus veidas visada šviečia giedriu džiaugsmu.* Nelemtas nesusipratimas dorumą tapatinti su niūrumu. Šis nesusipratimas remiasi neteisiu moralės vaizdavimusi lyg kokiu žmogaus prievartavimu. Iš tikrųjų *moralinės normos ne kažkokią svetimą naštą žmogui uždeda, o tik žadina į skaidrų žmoniškumą.*

Juo dabartinė civilizacija reikalauja vis siauresnio specializavimosi, juo asmens bendrosios kultūros klausimas daros vis aktualesnis.

Nieko netenka smerkti, kas vertinga. Visos vertybės turi savo žmogišką prasmę, ir negalima nė vienos jų grupės paneigti, to neapmokant vienokiu ar kitokiu skurdumu. Turi savo vertę ir nemalonumas, kurio teikia pramoginis laisvalaikis. Kas niekur nemoka rasti malonumo, tas visur lieka be gyvenimo džiaugsmo ir save pasmerkia suniurusiai apatijai, pedantiškam šaltumui bei irzlumui ar pagaliau tiesiog liguistai mizantropijai. Tačiau, iš antros pusės, kas nori tik malonumui gyventi, tas visam laikui lieka vaikiškas, infantiliška kreatūra, be rimties ir atsakomybės. Trumpai tariant, viskam yra tam tikras saikas, kitais žodžiais — *viskas savo vietoj.* (p. 139-141)

•

Visa turi atrodyti neįdomu, kas nepažįstama. Jei bus norima domėtis tik tuo, kas iš vaikystės pažįstama, tai ir atrodys nuobodu visa, kur nebus vienokio ar kitokio žaismo. Nieko iš esmės šiuo atžvilgiu nereikš, kad vaikiškus žaidimus pakeis sportas ar kiti suaugusiųjų žaidimai. Be abejo, ne iš karto galima įsigyventi į brandesnius ir aukštesnius interesus. Be pastangų niekur nieko nepasiekiama. Reikia atitinkamų pastangų ir savo domėjimuisi pagilinti. Bet kas baiminsis reikalingų pastangų, tas ir liks nuobodžiauti, kur nebus kokia nors pramoga užimamas. *Galima likti vaikiškam, seniai vaikystę išaugus.*

Šis infantiliškas (vaikiškas) mentalitetas ir diktuoja visus tuos minėtus "neįdomu tai, neįdomu tai". Norėti įtikti šiam vaikiškam nuobodoliui ir pagal jį "įdominti" savo veiklą būtų nelemtas nesusipratimas. Pasiduoti tokiai pataikavimo pagundai reikštų atsisakyti mūsų organizacijos auklėjamojo pobūdžio. *Kam kas "neįdomu", greičiau kaip tik yra tai, ko kam labiausiai reikia.* Dažnai, pavyzdžiui, girdėti balsai apie paskaitų "neįdomumą" (suprantami šie balsai jaunesniuosiuose moksleiviuose, bet, deja, jų girdisi dar ir studentuose). Tik tas gali paskaitas skelbti "neįdomiomis", kas "neįdomiu" laiko ir žmogaus šviesumą. Kitas dalykas, kad dažnai gali pasitaikyti ir tikrai nuobodžių paskaitų, nerimtai parengtų ir dėl to tik laiką gaišinančių ar tik anekdotais dominančių. Ypač nelemtai tokiu tikru nuoboduliu neretai prisunkiamos lietuvybei skirtosios paskaitos, kai jos suvedamos į sausą bemintišką moralizavimą. Iš tiesų, reikia rūpintis, kad visa būtų rimtai parengiama. Tačiau tai joks pagrindas apskritai paskaitomis nesidomėti.

... kolektyvistinis nusistatymas, sąmoningai jo neišplėtojus, lieka tik instinktinis "draugėj laikymosi" ilgėjimasis. Sąmoningai plėtojamas, jis išsiskleidžia tuo nacionalizmu, kuris stabina tautą, iškeldamas ją aukščiau žmogaus...

Bodėjimasis paskaitomis ir aplamai viskuo, kas tiesiog neteikia pramogos, akivaizdžiai liudija bodėjimąsi pačiu mąstymu, kuriuo remiasi žmogaus šviesumas.

Deja, juo didesnis tamsumas, juo įžūlesnis bukumas. Nėra ko laukti, kad būtų prisipažįstama prie savo bemintiškumo, seklumo ir paviršutiniškumo. Priešingai, savo lėkštumą nuobodžiautojai dengia įžūliu statymusi aukščiau už kitus, bravūrišku kovingumu, reiškiamų nuomonių aštrumu etc. Tai ir neleidžia nei jiems patiems save atvirai praregėti, nei kitiems juos suneraminti ir paveikti. Teisindamiesi, jog viskas yra "neįdomu", paprastai jie ir pasitraukia iš organizacijos: baigę studijas ir sukūrę šeimas, jie randa "įdomiau" susiorganizuoti "neformalius" šeimų ratelius laisvam laikui praleisti. Bet maža iš jų naudos ir tuo atveju, kai iš rutinos lieka narių sąrašuose. Nebeatželdysi sutrūnijusio medžio, nebeįžiebsi dvasinio nerimo surambėjusiame nuobodžiautojuje. Bet tai ir rodo, kaip svarbu, kol dar laikas, žadinti žmogaus šviesumą, plečiant interesus, žiebiant mąstymą, uždegant tiesos troškuliu.

(p. 143-144)

•

Organizacinio jautrumo pareiga. — Kaip bet koks nesutarimas veda į organizacinį abejingumą, taip broliškas sugyvenimas savaime išsiskleidžia organizaciniu jautrumu. Deja, šiuo klausimu taip pat yra ko pasakyti.

Savaime visi jaučia pareigas draugams, bet daugelis nejaučia pareigų savo organizacijai, įsivaizduodami ją greičiau "socialiniu klubu", negu broliška idėjine šeima. Nesvarstoma, ar atmesti draugo kvietimą jo vienokion ar kitokion šeimos šventėn, nes žinoma, kad tai reikštų neatleidžiamą įžeidimą. Kas neturi jokio jautrumo, tas greit pasijunta be draugų. Bet gavę kvietimą susirinkiman, gerai apsigalvojame, ar tam vakarui negalime išgalvoti didesnio malonumo. Mielai pasinaudojame kiekviena proga susirinkimo išvengti — pakanka ir gražaus oro nuspręsti, kad bus maloniau pasivaikščioti negu į susirinkimą nuvykti.

Deja, per lengvai nuraminame savo sąžinę. Nors susirinkimuose dalyvavimas yra pati paprasčiausia organizacinė pareiga, *neatvykimas į susirinkimą nėra nei toks privatus, nei toks nekaltas dalykas, kaip būtų norima įsivaizduoti.* Atvykti ar neatvykti į susirinkimą nėra privatus rei-

Kaip jautrumas organizacijai galutinai yra jautrumas patiems žmonėms, taip lygiai ir nejautrumas organizacijai galutinai yra nejautrumas patiems žmonėms.

kalas dėl to, kad neatvykimas į susirinkimą taip pat yra *kitų žeidimas,* kaip ir atmetimas draugo kvietimo į jo šeimyninę šventę. Žinoma, organizacijos kaip tokios negalima įžeisti, bet iš tikro įžeidžiami visi tie, kurie drauge sudaro atitinkamą organizacinį vienetą. Eidami į susirinkimą, žinome, ką turime jame rasti, ir negalime nepasigesti tų, kurių jame nematome. Rūpinamės, ar kas pikto jiems nenutiko — ar nesusirgo, o paskui patiriame, kad susirinkimą jie buvo pakeitę tik pasivaikščiojimu ar kokia kita pramoga. Ar tai nėra įžeidimas? Taip pat susirinkiman neatvykimas nėra ir nekaltas dalykas, nes juo *nuskriaudžiami kitinariai* (ne kažkokia abstrakcija, o sau artimi žomnės). Susirinkimai šaukiami ne be reikalo (be reikalo nereikia šaukti), o prasmingai, vykdant organizacijos uždavinius. Tačiau kiekvieno susirinkimo pasisekimas visų pirma priklauso nuo atvykimo tų, kurie buvo kviečiami. Žinoma, vieno neatvykimas daug nereiškia, bet kai susideda ištisa eilė tokių "vienų", nesulaukiama jau nemažos dalies, ir tai daugiau ar mažiau jau nuprasmina tą susirinkimą. Tos pačios programos susirinkimas, kuris galėjo būti žmonių pažadinimu į gera, faktiškai paverčiamas tik jų demoralizavimu (blogi pavyzdžiai dar stipriau traukia negu geri!). O dar nelemtesniais atvejais patingėjimas susirinkiman atvykti gali tiesiog virsti kitų apgavimu: neatvykus pakankamam skaičiui,

šauktasis susirinkimas apskritai nebegali įvykti. Mažuose vienetuose tai lengvai pasitaiko, ir jei tas pasikartoja ne kartą, tas vienetas netrunka visiškai susidemoralizuoti. Ar nėra nusižengimas prie to privesti?

Dažniausiai neatvykstama į susirinkimą nusprendus, kad "šį kartą nebus nieko įdomaus". Toks sprendimas rodo ne tik organizacinį nejautrumą, bet ir organizacinį nesusipratimą. Keliant klausimą, ar bus kas šiame ar tame susirinkime įdomaus, žiūrima į susirinkimą tik lyg į kokią pramogą laikui praleisti. Yra prasmės išsiaiškinti, ar bus įdomus tas filmas, kurį rengiamasi pamatyti, nes visas to vakaro įdomumas tik nuo to filmo ir priklausys. Bet nesusipratimas panašiai iš anksto domėtis, ar bus įdomus savo organizacijos susirinkimas. Susirinkimą padaro įdomų visų pirma ne pati oficiali programa, o visų joje dalyvavimas. Konkrečiu pavyzdžiu kalbant, jei pasitaikytų ir silpniau ar banaliau parengta paskaita, visada galima ją suįdominti diskusijomis Svarbiausia, susirinkimo prasmė neišsisemia tik jo oficialia programa, nes pirmiausia ją sudaro pačių žmonių susitelkimas. Iš anksto nuspręsti susirinkimą nebūsiant įdomų faktiškai lygu pareikšti, kad jame dalyvaus nuobodūs žmonės (ar taip jau iš tikro drįstama spręsti?). Pagaliau, jei iš tiesų grėstų susirinkimui nuobodulys, tai ar ne *man* proga ir ar ne *mano* pareiga padaryti visiems gera, tą susirinkimą suįdominant savo įnašu?

Tikras rūpestis yra susidaryti pasaulėžiūrą, kuri iš tikro savo tiesa teiktų šviesos gyvenimui, nušviesdama žmogaus padėtį ir paskirtį pasaulyje. Tokia pasaulėžiūra nesusidaro "savaime". Priešingai, jai susidaryti reikia atitinkamo auklėjimo ir auklėjimosi.

Be abejo, pasisakydamas prieš žiūrėjimą į susirinkimus tik kaip į pramogą, nieku būdu nemanau imtis neįdomių susirinkimų gynimo. Priešingai, manau, kad visi susirinkimai turi būti įdomūs. Bet tokius juos padaryti visų pareiga. *Įdomių žmonių draugėje niekada nėra nuobodu. Nuobodulys viešpatauja tik nuobodžių žmonių susirinkimuose.* Todėl, užuot skundusis neįdomiais susirinkimais, tenka tik save pačius įdominti.

Nedalyvavimas susirinkimuose nuprasmina ir pačioje organizacijoje dalyvavimą: kokia apskritai prasmė jungtis į organizaciją ir tačiau vengti į ją įsigyvenimo? Negali būti į organizaciją įsigyvenama be susigyvenimo su ją sudarančiais žmonėmis. Ir savo ruožtu negali būti susigyvenama su žmonėmis, vengiant su jais susitikti. Nieko nereiškia atsitiktinis užklydimas į kokį vieną susirinkimą per metus. Todėl ir nenuostabu, kad tokie organizacijos nariai anksčiau ar vėliau (paprastai nė patys nejausdami ir nežinodami kada) ją palieka, nieko iš organizacijos negavę ir nieko jai nedavę. Nėra ko ginčyti, kad organizacija tėra priemonė ir kad dėl to negalima jos aukštinti, padarant tikslu. Tačiau ir priemonė tėra tada prasminga, kada ja naudojamasi. Nenaudojama priemonė nieko nereiškia. Nieko nereiškia ir organizacija tam, kuris ja nesinaudoja nei savo, nei kitų labui. Kaip toks žmogus įsijungia organizacijon, pats nežinodamas dėl ko, taip jis ir pasitraukia, pats nežinodamas dėl ko, svarbiausia, pats nežinodamas, kad organizacija būtų galėjusi būti naudinga ir jam. Svarbu ir tokius nežiniomis į organizaciją įsijungusius narius jų pačių labui nepalikti be dėmesio ir, jei galima, iš "laisvų klausytojų" paversti pareigingais nariais. (p. 185-187)

Negalime šių klausimų pavesti kitiems taip pat, kaip negalime kitiems pavesti už mus numirti. Į žmogiškojo gyvenimo prasmės klausimą kiekvienas turi pats atsakyti.

MES NORIME IŠMOKTI LIETUVIŠKAI!

REPORTAŽAS IŠ PIETŲ AMERIKOS

Pietų Amerika yra konkretus mūsų veikimo laukas; joje yra tiek lietuviško jaunimo, kad negalima jį pamiršti. Esamai padėčiai ištirti, Ateitininkų Federacijos Valdyba ir "Ateities" žurnalas siuntė kolegę Salviniją Gedvilaitę į Ketvirtąjį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą, kad ten atstovautų katalikiškąjį šiaurės Amerikos jaunimą, užmegztų ryšius ir pati su jais pasvarstytų "jaunimo su jaunimu" kultūrinio bendradarbiavimo galimybes. Žemiau seka jos bendrieji įspūdžiai ir jaunimo analizė.

Parašė ir nufotografavo SALVINIJA GEDVILAITĖ

Šių metų sausio 17 - vasario 6 dienomis apie 1200 lietuvių suplaukė į Buenos Aires, Argentinos sostinę, dalyvauti Pietų Amerikos Lietuvių IV Kongrese; suvažiavo atstovai ir svečiai iš Brazilijos, Uragvajaus, Vecenuelos, Vakarų Vokietijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, o daugiausia iš pačios Argentinos.

Kad pilniau suprastume Pietų Amerikos Lietuvių IV Kongresą, bent trumpai prisiminkime ten gyvenančios lietuvių kolonijos pradžią ir jos dabartinę padėtį. Dauguma kolonijos vyresniųjų lietuvių atkeliavo į Argentiną, Braziliją ir Uragvajų tarp 1926-30 metų, būdami jauni. Pradžioje jie turėjo kovoti su įsikūrimo vargais, paskui, atsistoję ant kojų, sukūrė šeimas, ir dabar jau augina savo trečiąją kartą. Vieningas lietuviškas veikimas yra, palyginti, sunkus, kadangi pačios kolonijos yra plačiai išbarstytos, atskirtos didelių atstumų. Pavyzdžiui, kad

ir vienos didžiausios Buenos Aires kolonijos lietuviai turi net tris centrines susibūrimo vietas: Tėvų Marijonų Parapijos salę, neseniai užbaigtą Lietuvių Centrą, ir Susivienijimo salę. Be to yra susiskaldę į daug mažų organizacijų. Įdomu pastebėti, kad tie vienetai, kurių tikslas yra visus sujungti, turi mažiausia narių.

Pats Buenos Aires miestas, kaip ir jo žmonės, pirmu įspūdžiu pasižymi kraštutinumais: turbūt visame pasaulyje plačiausią gatvę, Nuevo Julio, kerta siaurutės gatvelės, kurių šaligatviais vos du gali eiti greta; centre stovį Prezidento Ružavi Rūmai, Kongreso metu naujai dažomi, blizga kaip koralo brangakmenis, o pavažiavius netoliese į užmiestį matosi dideli plotai sulūžusių medinių ar skardinių trobelių, kur gyvena neturtingiausi miesto piliečiai. Buenos Aires mieste visur gausu kavinių, kuriose žmonės ramiai praleidžia valandas, o netoli stovi priminimas kitų laikų — Žemės Ūkio Ministerijos fasade aiškiai matyti paskutinės revoliucijos apšaudymų žymės. Nors Šiaurės Amerikoj esame pripratę prie didelio judėjimo, bet su baime einame per gatves, kur argentiniečiai vairuoja mašinas visai kitokiomis taisyklėmis, didžiausiu greičiu, rodos, tuo norėdami atgauti laiką, praleistą lėtame gyvenime. Iš viso Buenos Aires ir Š. Amerikos didmiesčiai atrodo skirtingi tuo, kad pietuose įvairių klasių žmonių gyvenimo standartai daugiau skiriasi negu Š. Amerikoj.

Trumpai apibūdinus Kongreso miesto lietuvių koloniją ir jos aplinką, maždaug galima įsivaizduoti jaunuolį iš Pietų Amerikos, atvažiavusį dalyvautį 1966 metų Jaunimo Kongrese Š. Amerikoj. Jis atvažiavo į kraštą, kur jam rodės — pinigai plaukia kaip vanduo, visi turi gra-

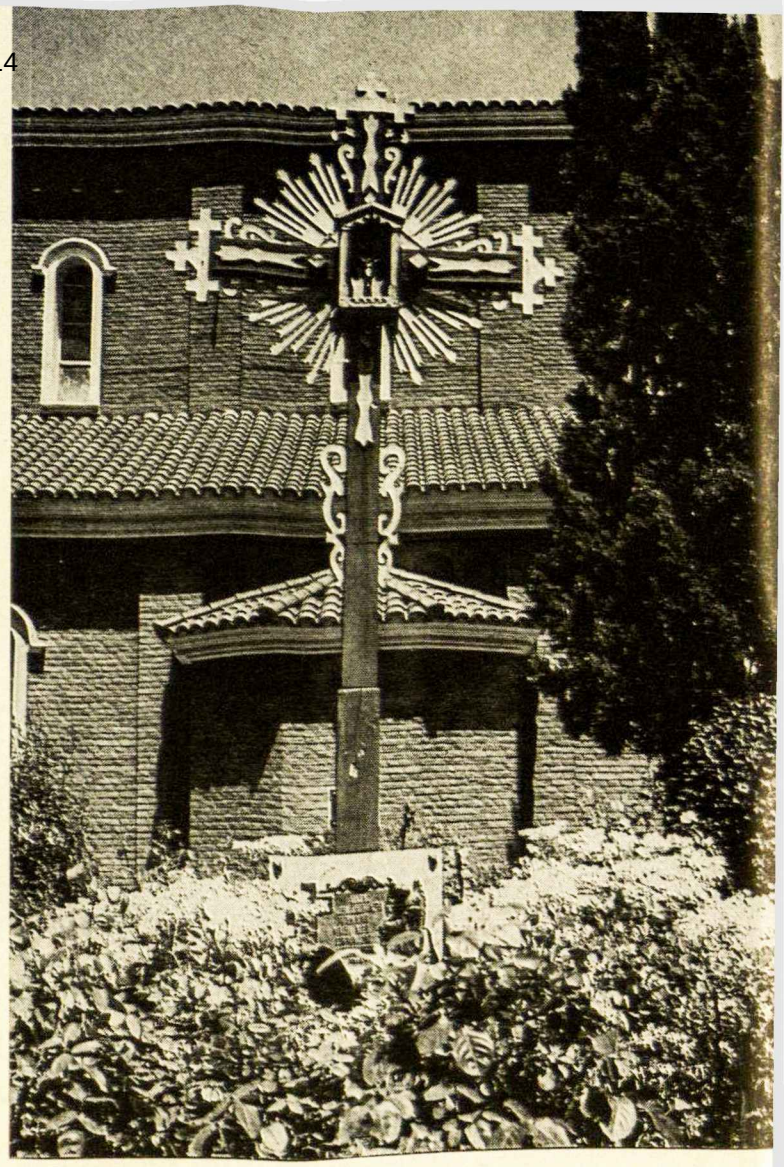

MES NORIME IŠMOKTI LIETUVIŠKAI

43 pusl.: Palydimas PALKongreso dalyvių, Buenos Aires jaunimas neša vainiką prie Argentinos Laisvės Paminklo. Viršuje: Lietuviškas kryžius Tėvų Marijonų Aušros Vartų bažnyčios kiemelyje. Apačioje: Mokytojos Stasė Valinskienė (kairėje) ir Suzana Vanagaitė su Buenos Aires lituanistinės mokyklos mokiniais.

žius namus, važinėja savais automobiliais; veiklai galimybės ir aplinkybės atrodo palankios, visi lietuviai, rodos, gražiai sutinka ir dirba bendram tėvynės labui, beveik visi jaunuoliai studijuoja, suvažiavimuose diskutuoja ir klausos gilių paskaitų, skaitomų savo ir vyresnės kartos lietuvių mokslininkų; Š. Amerika — tai lietuvybei rojus! Panašius įspūdžius iš Chicagos ir Dainavos parsivežę namo, Argentinos jaunuoliai užsidegė lietuviškos veiklos ir žinių troškimo liepsnomis ir pradėjo veikti su nauju entuziazmu. Jų veikla rėmėsi beveik vien Jaunimo Kongreso ir Prieškongresinės Stovyklos Š. Amerikoje pavyzdžiais.

Apie Jaunimo Kongresą nemažai rašyta ir teberašoma spaudoje, iš vienos pusės labai jį giriant, iš kitos smarkiai kritikuojant. Bet jau dabar galima spėti, kad teks dar ir vėl nemažai rašyti, kadangi jau dabar yra pastebimos to Kongreso konkrečios pasėkos. Jaunimo Kongreso ir stovyklos entuziastai dažniausiai tvirtina, jog tas visas įvykis pagirtinas tuo, kad sutraukė po vienu stogu tiek daug lietuvių. Jau vien gausus tautiečių susibūrimas žadino karštesnę lietuvybę ir prasmingesnę veiklą. Retai yra girdima, kad Prieškongresinės stovyklos studijinė programa buvo tvirta ir rimta, kad visos vakarinės programos buvo įdomios ir įspūdingos, kad diskusijos sprendė daug klausimų, kad jaunimas pilnai įsijungė ir į rimtą ir į linksmą stovyklos dienotvarkę. Reikia pripažinti, kad patį kongresą retai kas giria: kongresas galėjo būti geresnis, ir jo įtaka galėjo būti prasmingesnė.

Jaunimo Kongreso pavyzdžiu rėmėsi ir Buenos Aires jaunimo suruošta studijinė savaitė, kuri įvyko nuo sausio 27-tos iki vasario 2-ros dienos Tėvų Marijonų vasarvietėje, Šiluvoj, netoli sostinės. Studijinės savaitės komitetą sudarė Buenos Aires prof. Ernestas Paršelis, Irena Simanauskienė, Rasa Kairelytė ir Hektoras Leonavičius. Pačioje stovykloje jie pagalbos gavo ne tik iš Buenos Aires jaunimo (jų tarpe buvo Aldona Čikštaitė, Audra Deveikytė, Tadas Jasinevičius, Rapolas Paršelis), bet ir iš kitų suvažiavusių (ypatingai iš Š. Amerikos ir iš Vakarų Vokietijos atstovų). Suvažiavęs jaunimas greitai susigyveno, linksminosi pramogose (buvo visur gyvas dainavimas, įdomūs laužai) ir beveik be išimties dalyvavo studijiniuose punktuose. Paskaitininkų ir pokalbių vedėjų sąstatą sudarė Buenos Aires inž. Algis Rastauskas, prof. Ernestas Paršelis, iš Š. Amerikos atvykęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vice-pirmininkas Stasys Barzdukas, buvusio Jaunimo Metų Komiteto pirm. Algis Zapareckas, Dalia Tallat-Kelpšaitė, ir Vokietijos atstovė, jauna menininkė Ingrida Suokaitė. (Taip pat buvo atsiųsta parašyta Algio Budreckio paskaita). Paskaitos ir pokalbiai sukosi aplink bendras lietuvybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo temas. Diskusijos buvo gyvos ir įdomios. Nors būtų teisingiau sakyti, kad daugumas jaunimo, palyginus, silpnokai valdydami lietuvių kalbą, nesijautė užtenkamai pajėgūs viešai į diskusijas įsijungti, todėl jos daugiausia vyko asmeniškai, neorganizuotoj grupėj ir iš jų buvo galima susidaryti Argentinos jaunuolio paveikslą.

To jaunuolio pirmas sudarytas įspūdis buvo, kad jis labai rūpinasi lietuvybės išlaikymu ir *ieško priemonių geriau išmokti savo tėvų kalbą: ši tema bendrose diskusijose nustelbia visus kitus klausimus.* Studijinėje savaitėje retai buvo girdima (kaip Š. Amerikoj ateitininkų stovyklose yra įprasta) apie naują liturgiją, apie moralinius klausimus, apie įvairias mokslo sritis, apie filosofines ar teologines problemas ir t.t. Tokios temos Argentinos lietuviui jaunuoliui daugumoj nėra aktualios, ne tik todėl, kad jam tautiškumo klausimas atrodo vertas pilno dėmesio, bet kad ir aukštesnio mokslo reikalai jį mažai domina. Yra faktas, kad Argentinoje, palyginti, mažai kas tęsia mokslus po gimnazijos; taip buvo

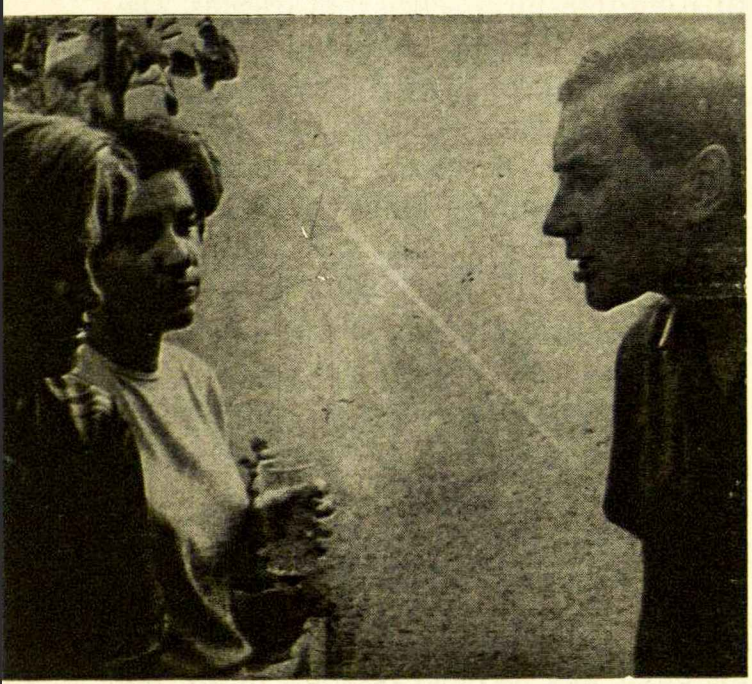

Studijų savaitėje: Viršuje — Buenos Aires lituanistinės mokyklos mokiniai šoka "Vakaruškas". Centre — karštose diskusijose Sigutė Kondrotaitė (Venecuela), Dalia Tallat-Kelpšaitė (Š. Amerika), Ernestas Paršelis (Argentina). Bepusryčiaujant kava ir "dulce de Lece" po eukalipto medžiais — fone matosi kariuomenės autobusas. Apačioje — studijų savaitės dalyviai. Priekyje pirma iš dešinės: šio reportažo autorė.

pirmoje iš Lietuvos atvažiavusioje kartoje, taip yra dabar antroje ir trečioje. Todėl sunku rasti gerų paskaitininkų, ir jaunimas greitai atitrūksta nuo vyresniųjų, kadangi neranda ko iš jų daugiau išmokti. Vienas Buenos Aires jaunuolis patarė Š. Amerikos atstovams nekritikuoti, nesupratus visų vietinio jaunimo problemų: neturėdamas daug intelektualinių vadovavimo pavyzdžių vyresnėje kartoje, jaunimas negali užtenkamai tokių vadovų prisiauginti; sugrįžę iš viešnagės Š. Amerikoje, argentiniečiai greitai tokią išvadą padarė.

Yra ir gerų lietuvių kunigų stoka, nors čia gal Šiaurės ir Pietų Amerikos problemos yra panašios: nepakanka dvasios vadų atlikti visas parapijines pareigas ir, be to, dar aktyviai dirbti su jaunimu, savo pavyzdžiu ir pamokymu jį vesti arčiau prie pilnesnio krikščioniško gyvenimo. Nepasisemdamas užtenkamai dvasinės jėgos, jaunuolis gali pamažu atitolti nuo Bažnyčios ir lengvai būti priešingos ideologijos paveiktas. Konstatuojant tą faktą ir neužmirštant Pietų Amerikos nepastovios ekonominės ir politinės padėties, negalima stebėtis, kad (daugiau negu Š. Amerikoje yra įprasta) komunizmas ir jo pasekėjai viešiau rodosi, jiems yra rodomas mažesnis pasipriešinimas ir net lietuvių tarpe jie yra toleruojami: jų yra ir vyresnėje ir jaunesnėje kartoje ir jų buvo suvažiavusių ir į PALK iš visos Pietų Amerikos. Jaunimas, labai susirūpinęs lietuvybės išlaikymu, dažnai nepastebi priešo savo tarpe, kadangi priešas užsideda draugo kaukę, ir taip pat stato tautiškumo principą pirmų pirmiausiai, atstumdamas katalikiškumą, tikėjimą, gilesnį žmogaus dvasinį gyvenimą.

Nežiūrint šių nemažų kliūčių, Argentinos lietuvių jaunimas yra pasiryžęs joms nepasiduoti, ir jau studijų savaitei baigiantis, jie ruošėsi, su Š. Amerikos atstovų raginimu ir pagalba, gauti jaunimui balsą PALK posėdžiuose. Ta mintimi vedami, vežami karinės aviacijos vietinės vadovybės paskolintu autobusu ir šoferiu, iškeliavom iš stovyklos vasario 2-rą į Buenos Aires miestą dalyvauti kongrese. (Tą autobusą stovyklavietė naudojo kelias dienas didesnių grupių išvežiojimui. Taip pat gavo stovyklos dalyviam palapinių iš tos pačios vadovybės).

Smulkų Kongreso aprašymą galima rasti 49-tame puslapyje.

Paties kongreso atidarymas vasario 2-ros dienos vakare buvo įspūdingas, nes į jį susirinko daugybė žmonių, o prezidiumo stalas užėmė visą sceną. Sekantį rytą į pavėluotą darbo posėdį susirinko iš tų visų šimtų tik maža saujelė, o jaunimo atstovai rodėsi tik iš Argentinos ir Š. Amerikos. Šiame pirmame posėdyje, išrinkus darbo komitetus, buvo taip pat sustatyta ir didesnė dalis sekančių posėdžių darbotvarkių. Nors vakarinės meninės programos, vaišės, šokiai ir krepšinio rungtynės buvo gerai suorganizuoti, to trūko kongreso rimtoje dalyje, — gal todėl, kad Pietų Amerikos žmonės turi ryškią ypatybę visus patenkinti ir pagerbti — tai bedarydami ir kongreso rimtąją programą galėjo paruošti tik visiems suvažiavus . . . Kelių paskaitų ir pranešimų tarpe buvo daug diskusijų, kurių metu, labiau negu tai tiktų kongreso masto suvažiavimui, kelios organizacijos pradėjo viešai tarp savęs ginčytis; diskusijos taip labai užsitęsė, kad net reikėjo sušaukti nenumatytą posėdį kongreso darbams už-

(perkelta į 50-tą puslapį)

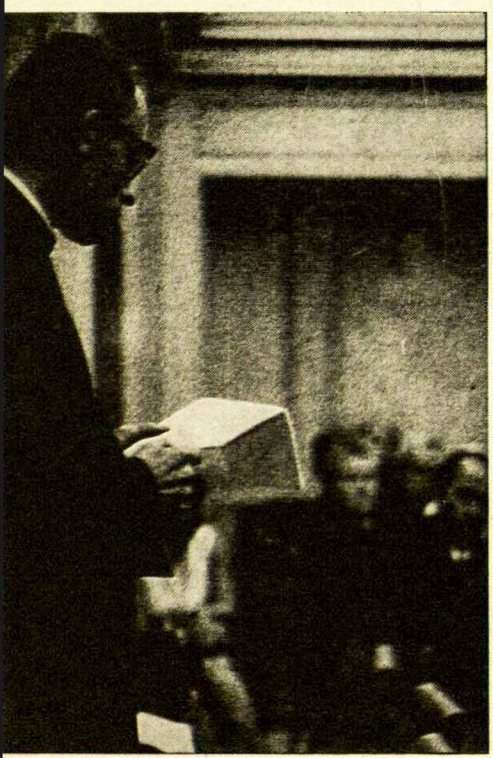

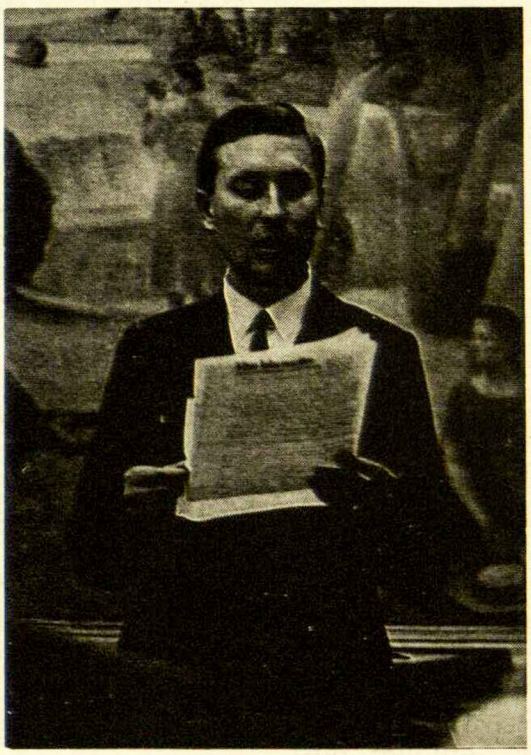

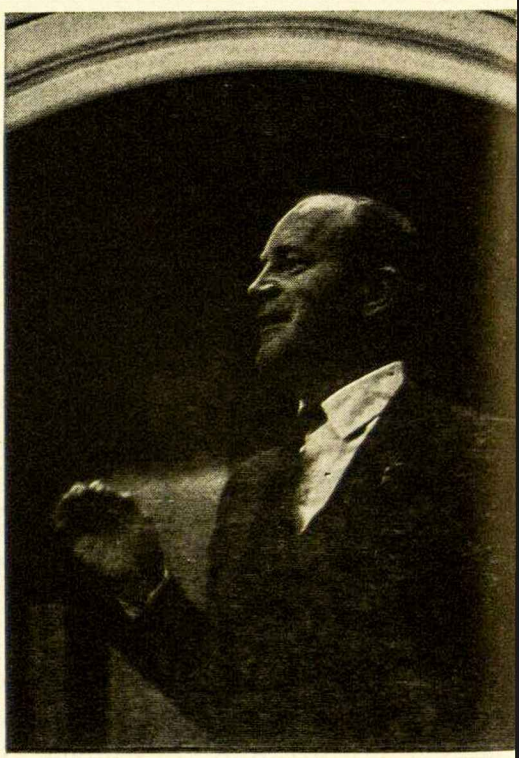

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas prasidėjo vasario 2-ros dienos pavakarėje, Aušros Vartų parapijos patalpose, Avellaneda priemiestyje. Po šv. Mišių įvyko iškilmingas posėdis, kurio programą pravedė **prof. Ernestas Paršelis**; buvo įvairių valstybių organizacijų ir spaudos atstovų pasveikinimai, ir taip pat išdėstyta visa Kongreso numatyta tvarka. Po trumpo posėdžio sekė suvažiavusių svečių susipažinimas, užkandžiai ir pirmi šokiai.

Antra Kongreso darbo diena, vasario 3, prasidėjo posėdžiu, kuriame dienos pirmininkas **Vladas Venckus**, Venecuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, pravedė darbo komisijų rinkimus. Po einamųjų reikalų, dalyviai išklausė **kun. Aug. Steigvilos**, Buenos Aires Tėvų Marijonų namų viršininko, paskaitos **"Šeima — lietuvybės tvirtovė"**. Kun. Steigvila, trumpai apibudinęs lietuviškos šeimos istoriją, pateikė konkrečių pasiūlymų kaip šeimoje galima sudaryti vaikams teigiamą lietuvybės išlaikymui aplinką. Po ilgos pietų pertraukos, **Ona Kairelienė** skaitė paskaitą **"Lietuvių tautos atsparumas istorijos bėgyje"** ypatingai išskirdama žemaičius kaip šio atsparumo pavyzdžius. Penktadienio vakarinė programa buvo ilga ir pilna: prasidėjo krepšinio rungtynėmis tarp Argentinos "Kovo" ir Uragvajaus "Vyties" komandų, kurios baigėsi 63-59 argentiniečių naudai. Sekė meninė programa, vaišės ir šokiai Lietuvių Susivienijimo — Dr. Vinco Kudirkos patalpose.

Šeštadienį, vasario 4-tą, išsirinkę naują posėdžio pirmininką, **Zeferiną Juknevičių**, atstovai diskutavo savo valstybių bei organizacijų problemas. Jų tarpe VLIKo pirmininkas **dr. Kęstutis Valiūnas**, atvažiavęs iš Š. Amerikos dalyvauti PALK, pateikė dalyviams VLIKo veiklos pranešimą ir ateities planus. Bendros diskusijos tęsėsi visą vakarą, o vakare įvyko krepšinio rungtynės tarp Uragvajaus ir Brazilijos komandų. Rungtynių rezultatai: 88-84 Uragvajaus naudai. Meninė programa vyko Lietuvių Centre — be dr. K. Valiūno ir kitų sveikinimų pasirodė jaunimo ansamblis "Papartynas", solistė **Suzana Valatkaitė** su šokių ansambliu, "Rambyno" ir Lietuvių Centro tautinių šokių grupės, ir **Vaclovo Rymavičiaus** vedamas "Aušros" choras. Po programos Kongreso dalyviai vaišinosi ir šoko: šio vakaro linksminimasis pasižymėjo Mardi Gras pradžia.

Sekmadienis, vasario 5-ta, buvo paskirtas poilsio diena. Buenos Aires katedroje **vysk. Vincentas Brizgys** atnašavo iškilmingas šv. Mišias, pamokslą sakė **kun. Viktoras Rimšelis**, Tėvų Marijonų provincijolas. Po šv. Mišių, vėliavų vedami Kongreso dalyviai padėjo vieną vainiką prie katedroje stovinčio gen. San Martin paminklo, o antrą prie Laisvės Paminklo, de Mayo aikštėje.

Šios poilsio dienos vakarą, po Argentinos ir Brazilijos krepšinio rungtynių, buvo rodoma iš Š. Amerikos atvežta, per 1964 metų Pasaulinės Parodos Lietuvių Dieną susukta, filma. Sekė Krepšinio Taurės įteikimas Argentinos komandai ir bendras visų sportininkų pagerbimas. Sekmadienio diena buvo užbaigta Kaukių Baliu Aušros Vartų parapijos salėje.

Pirmadienio, vasario 6-tos, ryte PALK darbo komitetai susirinko pateikti savo nutarimus užbaigimo posėdžiui: buvo sustatytas sveikinimų sąrašas, o rezoliucijos paruoštos Kongreso dalyvių pritarimui. Po pietų pertraukos Buenos Aires Teatro Avenida įvyko ilga užbaigimo programa: buvo sveikinimai; iš Š. Amerikos atvežtų dovanų įteikimas Pietų Amerikos organizacijoms; "Aušros" ir Lietuvių Centro chorai atskirai ir kartu išpildė lietuviškų dainų pynes; prie "Rambyno" ir Lietuvių Centro tautinių šokių grupių pasirodymų šiai užbaigimo programai prisijungė ir iš Uragvajaus atvažiavusi "Gintaro" grupė. Po programos, visi dalyviai, nukeliavo į Lietuvių Centrą paskutinei Kongreso vakarienei — Argentinos tipiškai "asadai", kuriai, stalus sustačius lauke, susėdo arti 1000 svečių. Vaišėm dar nepasibaigus, jaunimas pradėjo šokius, ir šie tęsėsi iki ankstyvo ryto.

Nors ši diena užbaigė oficialią Kongreso programą, sekantį vakarą, Pelenų dienos išvakarėse, didelė jaunimo grupė susirinko Bocos rajono restorane (ten vadinama "cantina") atšvęsti paskutiniam Mardi Gras vakarui.

Viršuje — Kongreso atidarymo posėdžio metu. Centre — Trys Kongrese dažnai matomi veidai — iš kairės: kun. A. Steigvila, prof. E. Paršelis, dr. K. Valiūnas. Apačioje — sekmadienio vakaro šokiai Aušros Vartų parapijos salėje.

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]DO BIBLIOTEKA

MES NORIME IŠMOKTI LIETUVIŠKAI

(tęsinys iš 47 puslapio)

baigti. Iš vienos pusės žiūrint, svarbiausias kongreso momentas buvo pačioje pabaigoje, kada jaunimas, gavęs balsą, išreiškė savo skundą ir pateikė prašymą stipresnei dvasinei ir finansinei paramai iš vyresniųjų gauti. Po trumpų diskusijų ir nemažo susijaudinimo buvo sutarta (ir ten pat pristatyta) Argentinos jaunimo vadovams nemaža suma pinigų jų naujai suprojektuotam leidiniui paremti. Jaunimas, kongresui pasibaigus, jautėsi daug ką laimėjęs ir tikisi, kad pažadėta dvasinė parama ir artimesnis su vyresniaisiais bendradarbiavimas taps realybe.

Kongresui užsibaigus Teatro Avenida patalpose, kur be įvairių meninių pasirodymų taip pat buvo priimtos kongreso rezoliucijos, visas darbas staiga sustojo — Buenos Aires miestas pradėjo švęsti "Mardi Gras". Kiekvienas pilietis šventės bėgyje nors vieną kartą buvo pakrikštytas vynu ar vandeniu, ir įsilinksminę šventės dalyviai nesiskaitė nei su laikrodžiu, nei su saulės tekėjimu. Pelenų dieną, rytui nušvitus, Š. Amerikiečiam buvo labai keista — neįprasta, kad liūdnam Gavėnios laikotarpyje saulė kaitriai šviestų ir medžiai žydėtų. Prisiminta buvo ir namai ir darbai — ir svečiai pradėjo skirstytis, nors į kongresą suvažiavęs Pietų Amerikos jaunimas žadėjo toliau atostogauti ir, stebėjosi, kad Š. Amerikos atstovai nepasilieka tiek ilgai, kiek jie patys buvo pasilikę — atvažiavę į Jaunimo Kongresą. Jie pripildė autobusą ir išvažiavo į Cordovos kalnus stovyklauti (Cordova nuo Buenos Aires yra maždaug tokiame pat atstume kaip Dainava nuo nuo New Yorko).

Po jų išvažiavimo Buenos Aires miestas atrodė tuštokas. Pasilikę jaunimo vadovai ramiai diskutavo praėjusį kongresą, lygino jį su Jaunimo Kongresu Chicagoje (iš kur jie grįžo entuziazmo pilni) ir statė ateities veiklos planus. Dažnai buvo pastebima, kad nors jų tarpe netrūksta užsidegimo darbui, bet kartais maža patirties, kur tą užsidegimą nukreipti. Jie laukia ir prašo iš Š. Amerikos pagalbos: ne tik finansinės pagalbos, bet ir veiklai medžiagos ir, svarbiausiai — vadovų, jaunų žmonių, kurie pašvęstų savo laiką nuvažiuoti ir dirbti jų tarpe. Nors su tuo Š. Amerikos delegacija sutiko, bet išsivežė jausmą, kad atvažiavę į Buenos Aires lietuvių tarpą ne tik jiem daug ką atneš, bet ir iš jų daug ką galės pasisemti. Susipažinus su Argentinos lietuvių padėtimi, galima tikrai stebėtis, kad ten nuvažiavęs esi tikrų lietuvių tarpe, kurie, kaip visur pasaulyje išbarstyti Lietuvos vaikai, rūpinasi jos padėtimi ir nepailstamai dirba, kad jos laisvės rytas vėl nušvistų.

•

Ateitininkų Federacijos Valdyba kreipėsi specijaliu laišku į ateitininkus sendraugius prašydama aukos jos ir Ateities žurnalo atstovės Salvinijos Gedvilaitės kelionei į PAL Kongresą paremti. Iš išsiųstų daugiau kaip 200 laiškų iki šiol tam reikalui aukų atsiuntė: J. Adomaitis, Brooklyn, N. Y., $2.00; dr. Ad. Baltrukėnas, Akron, Ohio, $10.00; dr. Z. Brinkis, Los Angeles, Calif., $2.00; Irena Eitmanienė, West Paterson, N. J., $1.00; kun. J. Grabys, Albany, N. Y. — $5.00; Rūta Gudelienė, Richmond Hill, N. Y. $5.00; kun. J. Gurinskas, New York, N. Y., $3.00; dr. D. Jasaitis, Tampa, Fla., $5.00; Nijolė Kašubienė, Cleveland, Ohio, $5.00; kun. V. Katarskis, Vandalia, Ohio, $5.00; A. Kazickienė, New Rochelle, N. Y., $10.00; Ign. Kazlauskas, Jackson Hts., N. Y. $10.00; Teresė Landsbergienė, D. H. Md., $2.00; S. Laniauskas, Cleveland, Ohio, $5.00; V. Lelis, Rochester, N. Y., $5.00; Alg. Liaugaudas, D. Gr. Ill., $10.00; J. Mikaila, Detroit, Mich $5.00; B. Miniataitė, Chicago, Ill., $3.00; P. G. Minkūnas, Woodhaven, N. Y., $5.00; K. B. Pabedinskas, Oak Park, Ill. $10.00; kun. J. Pakalniškis, Maspeth, N. Y., $10.00; Alf. Petraitis, Schenectady, N. Y., $5.00; kun. J. Pragulbickas, Elizabeth, N. J., $10.00; J. A. Račkaus-

TOLERANCIJA

RAIMUNDAS ŠILKAITIS

Šiais laikais pasaulis mažėja, ir mūsų kontaktai su žmonėmis didėja. Išreikštos nuomonės ar veiksmai yra prieinami kritikams daug daugiau dabar, negu kad buvo anksčiau. Norint bendradarbiauti ir draugiškiau sugyventi su kitais žmonėmis, turime turėti daugiau tolerancijos.

Kiekvienas asmuo turi prigimtinių savybių, kurias jis linkęs daugiau toleruoti negu kitų veiksmus. Jis taip pat turi įsitikinimų, kurie yra išdava jo šeimos įtakos ir socialinio lygio, jo išsilavinimo ir gyvenimo aplinkos. Kiekvienas žmogus turi savo idėjas, kurias nori įvairiais būdais išreikšti. Su šitomis idėjomis, jų išreiškimais, kiti gali sutikti, nesutikti ar jas toleruoti. Trumpai, tolerancija yra savos rūšies kantrybė, kurią žmogus turi parodyti.

Kokios yra tolerancijos išraiškos? Ar tolerancija yra skirtinga žmoguje ir grupėje? Ar tolerancija kada ribojasi?

Atsakydami į šiuos klausimus, mes galime suskirstyti toleranciją į dvi pagrindines grupes: fizinę ir protinę.

Fizinė tolerancija yra surišta su žmogaus kūno pojūčiais. Žmogus dirba fabrike ir jaučia fizinį nuovargį, tačiau pakenčia, kadangi jam reikalingi pinigai pragyvenimui ir šeimos išlaikymui. Berniukas su svoriais nori sustiprinti kūną. Žinoma, muskulai privargsta ir jis jaučiasi nuvargęs. Bet jis toleruoja tą nuovargį dėl kūno išlavinimo pasėkų. Žmogus jau keletą metų rūko, tačiau iš davinių jis įtikinamas, kad rūkymas kenkia sveikatai. Jis nutraukia rūkymą ir pakenčia nemalonumus. Čia yra trys pavyzdžiai fizinės tolerancijos — iš reikalo, iš naudos ir iš išsilavinimo.

Protinė tolerancija kyla iš žmogaus mąstymo ir įsitikinimų. Žmogaus ar grupės išsilavinimas ir įsitikinimai turi daug įtakos protinei tolerancijai. Ji skirstoma į dvi grupes — individo ir grupės. Pavyzdžiui, laikraščio kryptis gali paveikti vieną asmenį daugiau to laikraščio neskaityti. Tačiau kitas žmogus toleruos tą laikraštį vien dėl to, kad jo įsitikinimu kiekvienas turi teisę reikšti savo mintis kaip jam patinka. Reiškia, antrasis asmuo išreiškia įsitikinimo toleranciją.

Organizacinė, valstybinė ir religinė sudaro grupės toleranciją. Kokia organizuota grupė bebūtų, ji toleruoja kitas grupes dėl to, kad jų tikslai nėra visai priešingi ir ji tame mato naudos savo grupei.

---

kas, Chicago, Ill., $2.00; kun. A. Račkauskas Brooklyn, N. Y. $5.00; Ant. Razma, M.D., Wilmington, Ill., $20.00; kun. J. Ruokis, Canajoharis, New York, $3.00; K. Šidlauskas, Chicago, Ill., $3.00; kun. K. Širvaitis, Newtown, Pa., $5.00; kun. Z. Smilga, Middletown, Conn., $5.0 dr. R. Šomkaitė, So. Orange, N. J., $5.00; J. D. Staniškis, Cleveland, N. Y., $5.00; dr. A. Sužiedėlis, Adelphi, Md., $10.00; kun. Ign. Urbonas, Gary, Ind., $5 00; Ant. Vainius, Woodhaven N. Y., $5.00; Elona Vaišnienė, New Haven, Conn., $3.00; dr. A. Valis-Labokas, Chicago, Ill., $5.00; V. V. Vebeliūnas, Richmond Hill, N. Y. $3.00; J. Vitėnas, Washington, D.C., $5.00; profesorius B. Vitkus, Chicago, Ill., $5.00; dr. R. A. Zalubas, Washington, D. C. $10.00; kun. Vikt. Dabušis, Paterson, N. J., $10.00.

Visiems aukojusiems labai nuoširdžiai dėkojame. Dėkojame ypač tiems, kurie šiam reikalui negailėjo didesnių aukų. Mūsų principas toks: aukojame ne po daug, bet visi aukojame! Tuo principu norime aukos našta pasidalinti visi lygiai, o neapsunkinti tuos geraširdžius aukotojus, kurie visuomet aukoja ir didelėmis sumomis aukoja. Mes jiems esame labai dėkingi, bet kartu norime, kad visi būtume solidarūs bendrame ateitininkiškame reikale. **Ateitininkų Federacijos Valdyba.**

Taip pat kaip pavyzdys amerikonai toleruoja lietuvių kultūrą, nes jie mato iš to naudos, t. y., jų atsiekimų praturtinimą

Valstybės taip pat laikosi tolerancijos principų, tačiau ne visur tolerancija vienodai suprantama. Amerikoje tolerancija reiškia pripažinimą žmogaus teisės galvoti kaip jis nori. Tą pripažinimą valdžia suteikia religijos ir maldos reikaluose ir garantuoja tą teisę viešai apginti.

Religinės grupės daugiau remiasi žmogaus dvasinės tolerancijos reikalais, mažiau kreipdamos dėmesio į fizinį būvį. Toliau tolerancija gali būti skirstoma į krikščionišką ir nekrikščionišką. Nekrikščioniška tolerancija sujungia žmogų su jo idėjomis, o išjungia dvasinį polinkį. Kada naikinamos žmogaus idėjos, naikinamas ir žmogus. Mes aiškiai matome, kaip komunistai fiziniai užmuša priešą, naikindami jo idėjas. Krikščioniška tolerancija *skiria žmogų nuo idėjos,* ir žmogus yra auklėjamas toleruoti visus pasireiškimus, kurie veda prie žmogaus dvasinio tobulėjimo. Krikščioniška tolerancija išryškina, kad dvasinis gėris yra daug aukštesnis už fizinį stovį ir todėl kovoja prieš tuos, kurie nori tą teisę panaikinti. Kova vedama prieš paties žmogaus paniekinimą.

Kiekvienas žmogus turi savo fizinio pajėgumo ribą ir kitas idėjas: Tos idėjos vieno yra toleruojamos, o kito — netoleruojamos. Ta tolerancija nėra vienodo lygio, ji skiriasi. Mes negalime nustatyti aiškios ribos, iki kurios žmogus toleruos ar netoleruos, kaip kad tvorą, kuri aiškiai dalina žemę į dvi dalis. Bet galime tik apytikriai nustatyti tą ribą, kaip kad miš kas apytikriai atskiria žemės plotus. Tos ribos yra žinomos tik tada, kai žmogus jau pradeda ribas peržengti.

•

RAIMUNDAS ŠILKAITIS yra New Yorko Marijos Pečkauskaitės kuopos pirmininkas. Priklauso tautinių šokių grupei, leidžia kuopos laikraštėlį, groja gitara ir akordeonu, domisi fotografavimu ir rusų kalba. Lanko Ridgewood, New Jersey, vidurinės mokyklos trečiąją klasę. Nori studijuoti matematiką ir fiziką.

VOX POPULI

Atsakymas straipsniui "Sveikas Pranai", tilpusiam ATEITIES 1966 m. 9-10 nr.

SVEIKAS ERIKAI!

Nepažindamas Tavęs, tačiau labai gerai pažindamas tam tikrą rūšį "kritikų", stengsiuosi atsiliepti į Tavo prašymą ir pasisakysiu, ką pats galvoju. Ši kritikų rūšis vis leidžiasi į neigiamas kritikas, mažai tesistengdama duoti pozityvių bei konstruktyvių pasiūlymų ir patarimų. Tai ir visai nenuostabu, kad kiekvienais metais, studentų suvažiavimui pasibaigus, Tavo tipas vis pristato panašių straipsnių, kurie tiktai griauna, tiksliau — stengiasi griauti, visiškai nekreipdami dėmesio į galimybes išbalansuoti savo kritinius straipsnius su nors trupučiu teigiamų pasisakymų. Tačiau dar liūdniau pasidaro, kai net šios negatyvios kritikos yra netikslios ir perdėtos grynai tam, kad stipriau paremtų kritiko bendras išvadas. Taip pat, jeigu kritikas turi savo nuomonę, kodėl slėptis po slapyvardžiu? Jeigu išdrįsta pareikšti savo nuomonę, tai turėtų išdrįsti pasirašyti savąja pavarde.

Nors oficialiai Lietuvių Studentų Sąjungos Suvažiavimo programa ir prasidėjo tik vienuoliktą valandą ryto, — kad studentai, per naktį baliavoję, galėtų pamiegoti, — atrodo, kad ir tai Pačiam neužteko, nes turbūt pavėlavai į Romo Misiūno paskaitą. Jei būtum laiku pasirodęs, esu tikras, kad truputį kitaip būtum ją įvertinęs. Būtum išgirdęs, kad paskaitininkui įvykusi nelaimė, ir su savimi neturėjęs paskaitos. Kadangi teko kalbėti iš atminties, ir tai gan ilgokai, savaime aišku, kad jam lengviau buvo atsiminti ir pateikti įdomesnias ir tuo pačiu jumoristines žinias. Taip pat, šitokia tema, kuri tiesioginiai parodo komunizmo iškraipytus ir perdėtus įvairius vakarų ir išeivijos pasaulio įvykius, natūraliai mums, kurie šiuos įvykius stebime, gali atrodyti gan juokinga.

Pristatytos trys paskaitos viena nuo kitos skyrėsi taip ryškiai, kad yra nesąmonė šį faktą minėti. Teigti, kad visos "tūnojo socialinių mokslų šakos temų pamatuose" yra netikslu. Antano Saulaičio, S.J., paskaita tiesioginiai lietė socialinį klausimą; Romo Vaštoko buvo susirišus su tam tikru, bet visiškai skirtingu socialiniu klau-

simu. Tačiau teigimas, kad R. Misiūno paskaita "Laisvojo pasaulio pristatymas Lietuvos spaudoje", yra surišta su socialiniais mokslais, reikalauja pateisinimo definuojant, kaip plačiai Paties nuomone, tas terminas "socialiniai mokslai" gali apimti kitas specifiškesnes mokslo šakas, pvz., politiką. Absurdiškom racionalizacijom galima beveik visas mokslų sritis kategorizuoti kaip socialinius mokslus.

Toliau, pareiškimas, kad diskusiniai būreliai "vėl ėjo maždaug viena kryptimi" yra irgi netikslus. Taip teigdamas, turėtum gal paaiškinti, kas yra ta "Viena kryptis". Išvardintos būrelių diskusinės temos skyrėsi viena nuo kitos. Trys temos tiesioginiai lietė kūrybą, bet šių temų aspektai buvo visiškai skirtingi. Vienas būrelis nagrinėjo dvikalbiškumo problemas, kitas lietė politiką, trečias Jaunimo metų įvertinimą, dvi temos buvo surištos su studentų veikla, ir dar kiti svarstė filisterių sąjungos steigimą. Pagaliau ir prieiname prie Paties vienintėlio konkretaus pasiūlymo — diskusiniuose būreliuose atkreipti dėmesio į griežtuosius mokslus. Gal ir gera idėja. Tačiau laikas siūlyti temas yra prieš suvažiavimą, kai programa yra statoma. Grįžtant prie Tavo pasiūlymo, yra abejotina, ar tie, kurie studijuoja griežtuosius mokslus, būtų tikrai sudominti tokiuose būreliuose dalyvauti. Jeigu norima pritraukti bendresnę publiką, šios temos turėtų būti labai elementariai, bet aiškiai ir įdomiai pristatytos. Tai reikalauja nepaprasto talento. Todėl iki šiol ir vyravo bendrai publikai lengviau suvokiamos sociologinės, politinės, kūrybinės ir tautinės temos.

Kad šokių muzika buvo neišbalansuota, tai yra daugumos pripažintas faktas. Čia vėl norisi siūlymų. Šį suvažiavimą planuojant, buvo nutarta kas vakarą suruošti tik bendrus šokius. Priežastis buvo ta, kad norėjosi sudaryti tokias sąlygas, kad vyktų artimesnis "maišymasis". Atrodo, kad gal reikėtų padaryti taip, kaip anksčiau, ir palikti akademinėm organizacijom, kad jos suruoštų atskirus šokius. Gal ne kiekvieną vakarą turėti šokius, bet papildyti meninėm programom ir kt. Tai yra siūlymai ir siūlymų reikia daug daugiau. Kad už kas dešimt neigiamų pasisakymų būtų paduotas nors vienas konkretus pasiūlymas, — suvažiavimo rengėjams būtų daug lengviau suruošti tokią programą, kuri patenkintų didesnį dalyvių skaičių.

Tai ir norisi priminti, kad suvažiavimus tiksliausiai įvertina dalyviai (nors tai paradoksiškai skamba), o ne tie "objektyvūs stebėtojai". Baigiant įdomu, kodėl Pačiam trūko lietuviškos dainos? Per naktį iš įvairių aukštų ir kambarių skambėjo lietuviški balsai, pritariami akordeono ar gitaros. Tačiau beveik visai nesuprantama, kaip Pats pasigedai bendro dainų ratelio, kuris taip tinkamai nufotografuotas ir įdėtas Kolegos straipsnelio paskutiniajame puslapyje.

Stasys V. Rastonis

STASYS RASTONIS yra trečių metų fizikos studentas Providence College. Privačiai mokosi muzikos.

•

Norintys duoti konkrečių pasiūlymų sekančiam LSS Suvažiavimui, gali kreiptis jau dabar pas LSS pirmininką Kęstutį P. Žygą, c.o. Robinson Hall, Graduate School of Design, Harvard University, Cambridge, Mass. 02138.

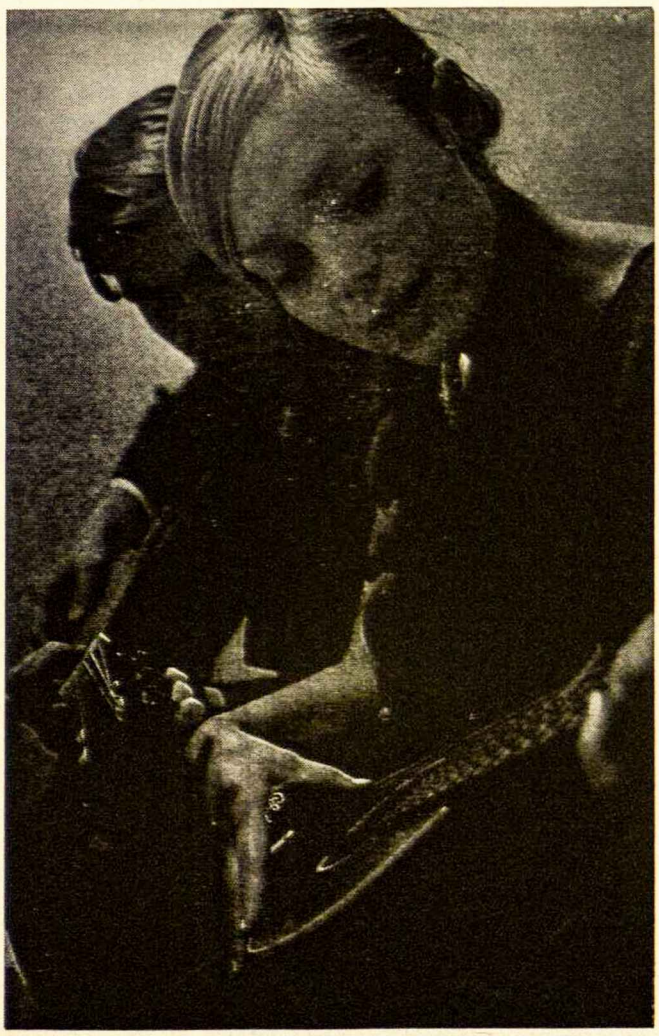

Per naktį iš įvairių aukštų ir kambarių skambėjo lietuviški balsai, pritariami akordeono ar gitaros. Dvi gitaros, Vytautas Kutkus ir Birutė Indreikaitė Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavime 1966 metais Toronte. Nuotr. G. Naujokaičio

VOX POPULI

Washington, D. C.

1967.I.21

Gerbiamoji Administracija ir Redakcija,

Šia proga, siųsdamas $5.00 savo 1967 m. prenumeratai pratęsti, pagaliau tenka prie šios "sumos" prijungti ir keletą būtiniausių "nuošimčių" nuoširdaus dėmesio ir pageidavimo prasme.

"Ateities" apipavidalinimas yra dažniausiai meniškas, administravimas — pavyzdingas. Dabartinis jos turinys? Visada dinamiškas, pateikiąs daug vertingos medžiagos, tik nevisada būdingos studentams, ypač moksleiviams ateitininkams, nors pirmiausia pastarųjų dabarčiai ir ateičiai "Ateitis" turėtų būti skirta. Kas ir koks yra ir liks ateitininkiškos paskirties kriterijas? Tai toji "senoviškos" ir dar "praeities" mūsų Ideologija! Aiškiau: jos gyvosios dvasios integralumas, autentiškai paliūdytas ir liūdijamas žodžiu bei gyvenimu kiekvienos naujos mūsų (ateitininkiškos) kartos, kiek tai įmanoma.

Žinome, kad gyvenimas ir jo ideologija yra neatskirtini. Taigi ir ideologijos bei gyvenimo saviveika neturėtų būti antraeilės reikšmės ar prasmės, bet priešingai! Šio santykio gyvybinėje perspektyvoje kaip tik ir pasirodo spausdinto žodžio tam tikra ideologinė misija, toji viena iš tų septynių (taip sakant) pasaulio galybių. Kokia galybe reiškiasi tas ar kitas žurnalas, sakysim, "Ateitis", sprendžiame pirmiausia iš jos vedamųjų, būdingų žurnalo turinio viseto pagrindinei "linijai".

Iki šiol buvo "Ateityje" vedamųjų ir jų lygio straipsnių, parašytų geros valios autorių, kurie gynė Luther King ir netiesiogiai "užgyrė" jo komunistinį užnugarį; Teilhard de Chardin doktrinos principų paviršutiniškas pateikimas, protestanto labai mėgėjiškas monologas vardan dialogo, klaidinančio ypač mūsų moksleiviją; drąsaus "originalumo" autoriai, kuriems ne tiek rūpi pati tiesa ir tikrovė, bet tai, kas jiems arčiau prie širdies — nevykusi kommedija (Ateitis, 1966, Nr. 8, p. 184). Ir komedija gali būti aukšto lygio rimtas dalykas, jei toks dalykas iš tikrųjų yra komedija, kuriai pilnai įvertinti būtina ir dramos žanre bent susivokti. Kai autorius pabrėžia, jog šiame žanre jis visai nenusimano — suprantama, kodėl jam "labiau pric širdies komedija" (p. 184), kurios rimtumo nepažeis žiūrovo juokas... Tik būtina, kad juokas būtų g a r s u s ; atseit, jis gali būti ir garsus... Jeigu jis garsus? Štai kokiu sugretinimu toks juokas charakteringas: kaip mergaitės drovaus šypsnio žavingumas ir berno arkliškas nusikvatojimas (p. 184).

Yra gi bernų ir nebernų, kurie ne arkliškai, bet gana garsiai nusikvatoja taip, kad ir droviausiam mergaitės šypsnio žavingumui "prie širdies" tinka. Aišku, tai nepaslaptis ir autoriui, prie širdies komedijos glaudėjui. Tačiau jis pasirinko tik vieną pavyzdį: minėtą mergaitės drovumą ir berno arkliškumą. Tai komedijos parodijos būdingas pavyzdys, gerokai pralenkiąs ir Don Kichoto likimą (p. 186).

Nors šios rūšies autoriai kartais gana vykusiai pasisako prieš "mūsų priimtus trafaretus", bet savo pasisakymų galutinėse išvadose jie pasirodo nevykusiais komedijantais, kuriems dažniausiai tikrovės tiesa ir pati tikrovė, jų realus skirtumas tampa tik "vėjo malūnų" aukomis, "tikrovės formų nuolatiniame judesyje" (p. 186). Tokių formų judesiai nėra amžini, tai, suprantama, kad tokiam autoriui ir "amžinųjų tiesų" bei "neužginčijamų dogmų" pavidalai tik tų laikinųjų judesių verti, nes jiems pagaliau ir "neužginčijamų faktų" tikrovės negalima esą pripažinti... Faktas lieka faktu: jo neužginčysi! Sovietai pavergė Lietuvą. Faktas! Kaip tai užginčysi?!

Toliau šios rūšies autoriai sumaišo asmenybės ir asmens sampratas. O lietuvybės "filosofija" (p. 187) randa bendrą ryžtą ir valią būti lietuviais, bet neranda konkretaus pagrindo tam buvimui įkūnyti. Ir Don Kichotas turėjo ryžto ir valios būti didvyriu, bet "vėjo malūnų" sparnai kitokiu "didvyriu" jį vainikavo... Ne tauta yra ghetto, bet tautinis fanatizmas. Jei tokie autoriai būtų įžvelgę individo ir individualybės santykio tikrąją prasmę, tada ir tautybės (tautinės individualybės) bei asmenybės santykis nebūtų nuolatiniame judesyje tarp tariamo siaurumo ar ghetto sienų. Kristui tauta ir tautybė visai kitokį "siaurumą" ir "ghetto" reiškė ir reiškia!

Tai keletas pastabų tos rūšies vedamųjų atžvilgiu, kurie iš dalies ar visiškai praveda pro Visa Atnaujinti Kristuje!

Daugiau kritiško apdairumo savo ir bendradarbių atžvilgiu. Visokeriopos palaimos. Gyvuokite!

Jūsų

Tėv. Tomas Žiūraitis, O.P.

Gavėnia šiais metais prasidėjo vasario 8 d. Taigi, ir Velykos bus anksti.

Gavėnia yra 40 dienų laikotarpis, katalikų bažnyčios skirtas tam, kad žmonės dvasiniai pasiruoštų Velykų šventei. Kodėl būtinai 40 dienų? — nes Kristus tiek pat ilgai pasninkavo tyruose.

Senovėje gavėnios pasninkas būdavo labai griežtas. Buvo galima valgyti tik vieną kartą per dieną, ir tai ne pieniškus ir ne mėsiškus valgius. Bausmės už pasninko sulaužymą būdavo didelės. Lietuvių tautoje atsirado daug gražių ir įdomių papročių, kurių žmonės laikydavosi gavėnios metu. Tačiau daugelis jų buvo daugiau pagoniški, nei krikščioniški.

Ilgainiui, pasninko nuostatai švelnėjo. Šiais metais per visą gavėnią tik dvi dienas esame įpareigoti nevalgyti mėsos — Pelenėje ir Didįjį Penktadienį. Vis dėlto, būtų gera, jei iš savo pusės, savanoriškai dar bent keletą dienų apsieitume be mėsos.*

Gavėnios prasmė — kaipo dvasinio pasiruošimo laikotarpio — lieka ta pati. Kaip, tad, pasiruošti?

Mažas berniukas kartą paklausė: "O ką mes gausime per gavėnią?" Jam, matyt, žodžiai "gavėnia" ir "gavimas" panašiai atrodo.

Tikrai — ką mes gausime? Ir kaip gausime?

Gausime tiek, kiek duosime. Žmogaus dvasia tvirtėja dviem būdais. Vienas — atsisakant įvairių malonumų. Pav., —vaikai nutaria per gavėnią nevalgyti saldumynų, neiti į kiną, mažiau žiūrėti televizijos.

Antras būdas — neatsisakant, o stengiantis daryti gera. Dažniau melstis, dažniau išklausyti kasdieninių šv. Mišių, daugiau kitiems padėti. Tai gali būti net ir sunkiau, negu atsisakant saldainių ar televizijos. Dievui aukodami tas savo geras pastangas ir darbus, tobulėsime dvasioje, ir tai bus mūsų "gavimas". Šiuo antruoju būdu einant, galima, pav., nutarti per gavėnią nesipešti su broliais ar sesutėmis, daug padėti tėveliams, jų ypatingai klausyti.

Pasirinkite, kuriuo būdu stengsitės priartėti prie Kristaus Kančios ir Prisikėlimo dienų. Gavimas — gavėjimas bus tas pats.

* Kai kuriose vyskupijose gavėnios metu vistiek nevalgoma mėsos penktadieniais.

ATMINTINA DIENA

Vėliavos plevėsuoja,
O visi dainuoja.
Žinot, kokia ši diena?
Tai Vasario Šešiolikta!

Būgnais muša,
Orkestras groja.
Linksmai dainuodami,
Kareiviai žygiuoja.

(Danguolė Juozapavičiūtė, 10 m.)

IŠ ATEITININKŲ ISTORIJOS

Kai šio šimtmečio pradžioje Lietuva ruošėsi nepriklausomybės atstatymui, jai labai padėjo kituose kraštuose gyvenantys lietuviai. Kaip jūs jau žinote, jų tarpe buvo ir ateitininkų.

Patiems lietuviams nebuvo abejonės, kad Lietuvai reikia išsilaisvinti. Tačiau reikėjo kaip nors įtikinti ir kitas valstybes, kad jos paremtų Lietuvos siekimą.

Tai buvo gera proga neseniai įsikūrusiems ateitininkams įsijungti į darbą. Kadangi ateitininkai įsikūrė su tikslu kovoti prieš sklindančią bedievybę, jiems rūpėjo ne vien Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, bet ir lietuvių tautos dvasinė sveikata. Tačiau nepriklausomybė buvo pirmasis žingsnis.

Drauge su neateitininkais jie ruošė informaciją apie Lietuvą įvairiomis kalbomis ir įteikdavo tų valstybių svarbiems pareigūnams. Ypač veiklus buvo Šveicarijoje veikęs informacijos biuras. Jame dirbo ir prof. Stasys Šalkauskis su prof. Juozu Eretu.

Vokietijoje studijavę lietuviai per Šveicariją susisiekdavo su Amerikos lietuviais. Šie taip pat sudarinėjo komitetus, fondus ir delegacijas. Jie įteikė prez. Wilsonui prašymą, pasirašytą vieno milijono parašų. Amerikos lietuviai ypač daug padėjo finansiškai.

Rusijoje gyvenę lietuviai taip pat bu vo susiorganizavę. Jie bandė įvairiais būdais paveikti Rusijos valdžią.

Pačioje Lietuvoje ateitininkai dirbo iš vien su kitų srovių lietuviais šalpos komitetuose. Ant Nepriklausomybės Akto yra ir šių ateitininkų parašai: Kazimiero Bizausko, Prano Dovydaičio ir Alek sandro Stulginskio, kuris vėliau tapo Lietuvos Respublikos prezidentu.

Ir šiais laikais lietuviai, gyveną įvairiuose pasaulio kraštuose, drauge su latviais ir estais bando įtikinti valstybių vyriausybes, kad jos imtųsi spausti Sovietų Rusiją dėl trijų Baltijos valstybių išlaisvinimo. At-kai taip pat yra įsijungę į šį darbą.

Amerikoje tuo tikslu veikia VLIK'as (Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas), ALT'as (Amerikos Lietuvių Taryba), Lietuvių Bendruomenė. Lietuvos Respublikos diplomatai, einą pareigas įvairiose valstybėse, taip pat nuolatos kelia Lietuvos išlaisvinimo reikalą. Vienas iš svarbiausių toje srityje atliktų darbų yra JAV Kongreso priimta rezoliucija, prašanti vyriausybę, kad iškeltų Baltijos valstybių reikalą Jungtinėse Tautose.

•

— Dr. Kęstutis Valiūnas išrinktas naujuoju Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLIKo) pirmininku. Dr. Valiūnas yra ekonomistas, sėkmingai verčiasi toje srityje ir Amerikoje. Savo bendrovės reikalais daug važinėja po įvairius kraštus. Lietuvoje K. Valiūnas, vos baigęs gimnaziją, aktyviai dalyvavo pogrindyje.

•

— Senus Kalėdinius pasveikinimus siųskite Indijos misijonieriams. Tai labai pradžiugins neturtingus vaikus. Adresas: Fr. Eugenio Petrin, Catholic Mission. P. O. Nagrakata, Distrcit Jalpaiguri, West Bengal, India. Ant siuntinėlio užrašykite: "No commercial value — used Christmas cards — printed matter". Galite visas jaunių ar jaunučių būrelis korteles sudėti vienon dėžutėn ir kartu nusiųsti.

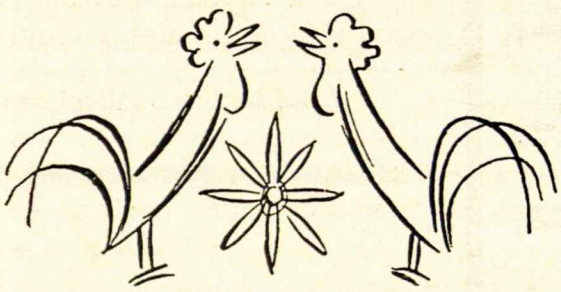

DU GAIDELIAI ATRASTI!

ŽIVILĖ KLIORYTĖ, 11 metų, iš South Euclid, Ohio, pirmoji atrado ir redakcijai pranešė, kad ATEITIES 1967 metų pirmame numeryje du gaideliai randami 10 puslapyje. Jinai laimi Vytauto Augustino LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMĄ. Kitų atradėjų pavardės bus paskelbtos kovo mėnesio numeryje.

KĄ MAN REIŠKIA VASARIO 16?

Kaip mes žinome, Vasario 16-ta diena yra Lietuvos laisvės atgavimo šventė. Dažniausiai, prisiminti šią Lietuvos šventę, mes einam į minėjimą. Ten paskaitininkai kalba apie Lietuvą.

Vasario 16-tą dieną, 1918 metais, Lietuva atgavo savo laisvę po šimto metų pavergimo. Lietuviai labai džiaugėsi tapę laisvi. Tačiau jie dar turėjo kovoti su trimis priešais: lenkais, rusais ir vokiečiais, kol, galų gale, laimėjo. Kai paskelbė, kad Lietuva jau nepriklausoma, kitos valstybės pripažino tą nepriklausomybę. Ir taip — nuo to laiko iki dabar, lietuviai vis švenčia Vasario 16 dienos šventę.

Ta šventė turi labai daug reikšmės, nes atgavę laisvę, lietuviai nebuvo daugiau vergai. Jie galėjo laisvai gyventi, lankyti bažnyčias, lietuviškai kalbėti, lietuviškas knygas skaityti ir mokintis lietuviškose mokyklose. Tik 20 metų galėjo jie džiaugtis. Rusai ją vėl užėmė ir vėl Lietuva tapo pavergta. Jau 23 metai, kai Lietuva vėl pavergta, bet mes tikimės, kad jinai greit bus išlaisvinta.

Mano tėvams Vasario 16-toji yra labai didelė šventė. Man taip pat. Tėveliai dažnai man pasakoja apie Lietuvą, todėl ir man ta šventė yra svarbi. Ar jums ji taip pat didelė šventė?

Danguolė Juozapavičiūtė

10 m., 6-tam skyriuje

LAIŠKAS

Panelė Ramunė dalina paskutinius patarimus. Scenos šone Saulius klijuojasi juodą barzdą, o Tomas vynioja autus ant kojų. Augė, kuri bus Katriutės Motina, rišasi skarelę po kaklu. Gi Eglė, — pati Katriutė, — pirštuose sukinėja mažą peiliuką, kuriuo turės skusti bulves.

Per greitai atėjo šis Vasario 16 d. minėjimas. Per trumpas buvo repeticijų mėnuo, — galvojo Eglė ir paskubomis kartoja sunkiausias savo rolės eilutes.

Vaidintojai sustoja savo vietose. Salėje po truputį tyla žmonių balsai. Tiktai žalioji uždanga skiria vienus nuo kitų, ir Eglei iš baimės sudrėksta delnai.

Priešscenin išeina vyresnysis moksleivis Darius. Baigiasi paskutiniai žiūrovų atsikosėjimai, ir Eglė, tarytum per pagalvę, išgirsta jo pasakojimą. Girdi žodžius, kurie lyg stebūklingas kilimėlis turės nunešti žiūrovus ir vaidintojus.

"Tai įvyko žiemą, 1918 metų pradžioje", — skaito Darius.

"Pūga jau buvo spėjusi suversti tiek sniego, kad ir patys aukščiausieji Vilniaus bokštai neatrodė taip smarkiai pasistiebę. Džiaugėsi kiekvienas, kuris jautė stogą virš savęs. O jei po juo ir kaitri ugnelė kūrenosi, buvo tikra laimė . . .".

Cypt-cypt! Trukt-trukt! — susiūbuoja, prasižioja uždanga, ir Eglė, scenoje ant mažos kėdutės sėdėdama, pradeda skusti bulves. Augė — Motina kubile minko tešlą.

Nusičiaudi sendraugių pirmininkas, sėdįs pirmoje eilėje, o Darius skaito toliau:

"Tūnojo tą vakarą varnos bažnyčių bokštuose už varpų užsispraudusios. Nelindo nei lapės iš olų. Tik vokiečių žandarai sunkiais žingsniais gurgždeno sniegą".

Girkšt-grukšt! Girkšt-grukšt! Girkšt-grukšt! — iš už scenos.

"Daktaro Jono Basanavičiaus namuose šeimininkė su savo dukrele Katriuke baigia dienos darbus", — perskaitęs Darius pasitraukia nuo scenos.

— Ar daug dar liko, Katriut? — klausia Motina.

— Tik keturios, atsako Eglė, ir tą pačią akimirką tampa Katriute. Jai pasirodo, lyg tikrai čia būtų jos namai, lyg ji visad tuo ilgoku, languotu sijonėliu dėvėtų.

Katriutės kubilan pliumpsi per pusę pjaustomos bulvės, o už lango kaukia pūga. Gilumoje, pro praviras duris, matosi kitame kambaryje sėdinčio vyro nugara. Kartais galva pakyla, mąsto. Paskui vėl palinksta virš stalo. Pasigirsta kosulys.

— Pažiūrėk, Laurynai, ar daktarui malkų nepritrūko, — Motina alkūne bakstelį prie pečiaus snaudžiantį senuką vežėją.

Laurynas — ilgais ūsais apklijuotas Tomas — pakyla dejuodamas. Išślepsi pro duris su malkų glėbiu. Nusiskalavusi viedre rankas, Motina prieina prie lango.

— Kad nors kiek apstotų, — kalba pūsdama ledą nuo stiklo. — O tai rytoj nei bažnytėlėn nenuklamposime.

— Ale rašo anas ir rašo. Ir vis "kech, kech, kech... kech, kech, kech..." — taria po kiek laiko sugrįžęs Laurynas.

— Jau ar knygą vėl kokią... Ir į susirinkimus ko ne kas naktį skuba. Kad tik žandarai kurią naktį neišsivestų... — rūpinasi Katriutės Motina.

— Nagi užvakar sugūrėję vertė visus jo stalčius. Sakėsi, kaž kokio ten svarbaus popieriaus ieškoję.

— Gerai, kad daktaras tuo metu pas ligonį buvo, — prideda Katriutė. Ji perpjauna paskutinę bulvę ir abi su motina nuneša kubiliuką virtuvės šonan.

Žiūrovai atydūs. Nesišneka garsiai senutės. Nekrykštauja mažiukai. Net sendraugių pirmininko sloga nutilo. Ir — kaip tik tuo tyliuoju metu, visiškai netikėtai, Tomas užkliūva už mažosios kėdutės! Išsitiesia viduryje scenos, ir salėje pabyra juokas. Eglė tampa vėl Egle ir niekaip neatsimena, ką ji turi sakyti. Panelė Ramunė šnabžda iš už krosnies, bet mergaitė jos negirdi. Laimė, kad tai trunka neilgai. Eglėn sugrįžta Katriutė. Ant grindų vėl guli nebe Tomas, o senukas Laurynas, ir mergaitė pasilenkia prie jo.

— Ar labai užsigavai, dėdulyti? — taria, padėdama jam atsistoti.

— Kur neužsigausi... Tik gerai, kad šonkaulis koks nelūžo, — vos valdydamas juokus, pro ūsus prastumia Tomas.

Matyt, kaip kitame kambaryje nuo rašomojo stalo pakyla žmogus. Pro duris įeina daktaras Basanavičius, ir salėje ištirpsta paskutiniai kikenimai. Jis dėvi ilgu, tamsiu švarku. Barzda smarkiai nužilusi ir didelė. Ant pečių užmesta languota skara.

Apledėjusiu lango stiklu pračiuožia šešėlis.

Girkšt - grukšst! Girkšst - grukšt!...

— Sustojo, — šnabžda Katriutė ir sustyra vietoje.

— Kad tik vidun nesibrautų, — apkabina ją Motina.

— Gal žmogus tik nosį nusišnypšti nori, — per garsiai subumba Laurynas nuo pečiaus. — Juk ir jam reikia. O dar tokiam ore...

Daktaras nusišypso.

— Reikia, Laurynai, reikia. Ir žandarai žmonės.

Už lango vėl pradeda gurgždėti. Žingsniai palengva nutolsta.

— Užvirinau karšto pieno, daktare. Ir medaus įdėjau, — ant stalo stato molinį puodelį Motina. Tačiau daktaras Basanavičius linktelėjęs galva, eina ne prie stalo, o prie Katriutės. Paglosto jos galvą. Mergaitė pastebi kitoje rankoje laikomą voką.

— Ar nebeskauda ausies?

— Net pamiršau kad sirgau, daktare.

— Prieš savaitę buvai pas kunigą Vailokaitį, Katriut. Ar atrastum jo namus per pūgą?

— O kaip gi! Juk nelabai toli. Per tokį orą net žandarai nepastebės..

— Tai gal aš... — nenori mergaitės leisti Motina.

— Ir aš, sakau, galėčiau, — pasisiūlo Laurynas.

— Ačiū jums, bet šį sykį būtų geriau, jei Katriutė... žandarai judu pažįsta, o mergaitės nei neįtars.

— Ale toks oras — dar paklys...

— Nepaklysiu, mamyt. Mano akys kaip katinėlio, o kojos kaip zuikučio. Nespėsit nei susirūpinti, o aš jau būsiu namie!

Motina jai po kailinukais prisiuva voką, kad nepamestų. Peržegnoja. Daktaras paglosto veiduką, or mergaitė išeina. Uždanga užsidaro... žmonės ploja.

O tikroji mergaitė, tais 1918-aisiais metais — per kiemus, per daržus, per tvoras, per vartus atsirado netoli kunigo Vailokaičio namų. Jau tuoj patrauks varpelį... Dar keli žingsniai — ir atsidarys durys...

Scenoje tamsu. Per baltų popierėlių kritimą vos matosi Vilniaus namų sienos. Kaukia vėjas iš patefono plokštelės.

Girkšt - grukšt! Girkšt - grukšt!

Po truputį nušvinta, ir matosi išsigandusi, prie namo prisišliejusi Katriutė.

Girkšt - grukšt! Girkšt - grukšt! — dideliais žingsniais prisiveja ją ilgapaltis žandaras. Tai juodabarzdis Saulius.

— O kur tu, vaike, per tokį sniegą? — rūsčiai paklausia ir papurto mergaitę už rankovės.

— Leiskite mane... Labai šalta, — traukiasi ji.

— Paklysi. Į pusnį įkrisi! — minkštėja žandaro balsas.

— Turiu greitai bėgti.

— O kur skubi?

— Mano dėdukas... jis labai senas, ir...

— Ar kunigo reikia?

— Taip, kunigo! Aš turiu skubėti!

— Po šimts pūgų! Per tokias pusnis... — Staiga, lyg kažką atsimena žandaras. — Sekančioj gatvėj, rodos, vienas gyvena! Eime, aš palydėsiu!

Scenoje vėl kurį laiką tamsu. Nušvinta ta

pati virtuvė. Daktaras vaikštinėja iš kampo kampan. Motina sukniubusi kalba rožančių. Staiga nuo pečiaus pašoka Laurynas. Pradeda segiotis kailinukus.

— Tai jau eisiu pažiūrėt, ar ką... Gal pusnin įkrito mergaitė...

Nei daktaras, nei motina jam nieko neatsako. Tolumoje, per vėjo kaukimą, pasigirsta varpelis. Jis artėja, artėja...

— Gal su rogėmis parveža, — sujuda Motina.

Tačiau varpelis vėl nutolsta ir galop visai nutyla. Laurynas skubiai aunasi veltinius. Tuo metu visai čia pat sukaukia vėjas, atsiplėšia durys, ir vidun įbėga sniegu aplipusi Katriutė.

—Vežėjas su rogėmis parvežė — kaip kokią ponią! Paleido už kampo, ir per kiemus atklampojau, — pasakoja uždususi.

— Žandarų nesutikai?

— Kaip gi! Palydėjo iki pat kunigo namų, kad nepaklysčiau!

— O man laiškas ar yra? — vos suvaldydamas nekantrumą, klausia daktaras Basanavičius.

— Turiu. Šeimininkė prisiuvo.

Paskubomis atplėšęs voką, daktaras žvilgtelėjo popieriaus lakštan ir pabučiuoja mergaitę kakton.

— Tik užaugus, vaikeli, pilnai suprasi kaip svarbus tai buvo laiškas...

Atslenka žalioji užuolaida. Salėje pabunda šviesos.

Nebėra daktaro Basanavičiaus, nebėra Katriutės. Dingo Laurynas ir žandaras... Tik Eglė, Tomas ir Saulius džiaugsmingai šokinėja už scenos.

Gintarė

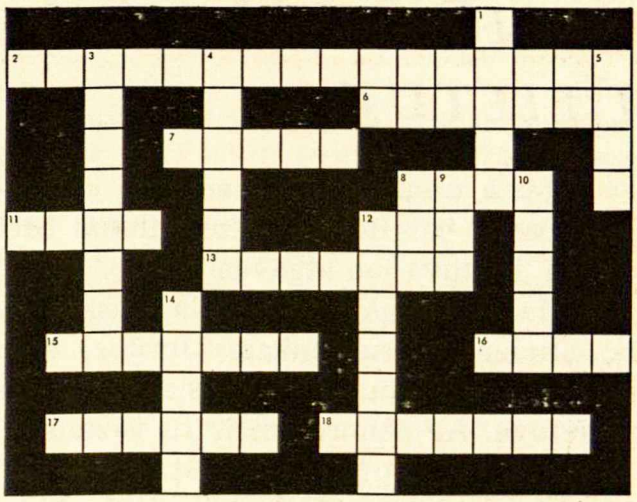

TĖVYNĖS GALVOSŪKIS

Skersai:

2. Vasario 16 dieną švenčiame Lietuvos — atgavimo šventę. 6. Pirmasis mūsų tautos himno žodis. 7. 1940 m. jie užėmė Lietuvą. 8. Supinti plaukai. 11. V. Kudirka — nuo džiovos. 12. Ir — ateis vasara. 13. Pagrindinis valstybės miestas. 15. Trispalvė. 16. Keliavo ant arklio atsisėdęs. 17. Iškilmių diena. 18. Parašė Lietuvos himno melodiją.

Žemyn:

1. Lietuvos valstybės ženklas. 3. Dr. Basanavičius ir 19 kitų signatorių — Vasario 16 d. Aktą. 4. Miestas, esąs Nemuno ir Neries upių santakoje. 5. Mes mylime — tėvų šalį. 9. — Rūta, lietuvės rašytojos vardas. 10. "Ateina" būtajame kart. laike. 12. Miestas, kuriame buvo palaidotas šv. Kazimieras. 14. Kiekviena tauta turi savo —.

ATSAKYMUS RASITE 60 PUSLAPYJE

New Yorko Marijos Pečkauskaitės Moksleivių Ateitininkų kuopos jaunučiai atlieka programą New Yorko ateitininkų šeimos šventėje. Pilną aprašymą ir dar kitą nuotrauką rasite 62 pusl. Nuotr. M. Šilkaičio

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Kartą užsisvajojau, kad mes jau nebe jauniai, bet Bostono Ateitininkai Studentai. Lietuva jau atgavusi laisvę.

Man bepiešiant paveikslą, paskambino Studentų pirmininkas. "Jorūne, žinai ką? Amerikos Studentai ruošia ekskursiją į Lietuvą. Ar nenorėtum ir tu važiuoti?" "Į Lietuvą? Kaip? Kada?" "Šį sekmadienį 10 valandą laivas iš Bostono išplaukia į Lietuvą". "Aš noriu važiuoti", atsakiau.

Sutartą dieną visi susirinkome į laivą. Buvo smagu plaukti su savo draugais. Žymi balerina Nijolė, garsi operos dainininkė Ramunė ir visų mėgiama aktorė Milda mus visus linksmino. Būsimasis daktaras Andrius vaikščiojo po laivą su savo chirurgo instrumentais ir klausinėjo, ką čia reiktų gydyti. Bet mes visi buvome sveiki. O astronomas Saulius pasistatęs teleskopą vis žiūrėjo į žvaigždes.

Zoologė Daiva stebėjo visokius jūros gyvūnus. Gamtos tyrinėtojas Dalius tyrinėjo per mikroskopą ką tik įdomaus rado. Karininkas Leonardas visiems rodė savo medalius. Gailestingoji sesuo Rūta slaugė tuos, kurie nelabai gerai jautėsi. Rimčiausi iš visų buvo mokytoja Kristina ir filosofas Leonas: visą laiką tik rašė ir skaitė, skaitė ir rašė.

Beplaukiant aš nupiešiau porą jūros vaizdų, parašiau keletą eilėraščių ir labai daug svajojau. Kartą užsisvajojus vos iš laivo neiškritau. Buvo taip. Pamačiau gyvą tikrą delfiną, bandžiau jį pasiekti ir vos neišvirtau.

Kelionė į Lietuvą užtruko savaitę laiko. Išlipę Klaipėdoje visi sėdome į traukinį. Važiuodami stebėjome apylinkes. Vaizdai buvo kaip pasakoj. Upeliai tekėjo, pievos buvo pilnos gėlių, drugeliai ir bitutės skraidė aplink žiedus. Prie namų žydėjo įvairiaspalvės tulpės... Saulutė linksmai švietė.

Atvykę į Kauną visi išsiskirstėm. Aš išvažiavau į Anykščius, kur mama praleido savo vaikystę. Norėjau pamatyti Puntuko akmenį, vyskupo Baranausko klėtelę ir Anykščių Šilelį. O iš ten važiavau į tėvelio tėviškę prie Alaušo ežero. Tėtė vis pasakodavo, kad gražesnio ežero nėra pasaulyje.

Apkeliavau visą Aukštaitiją ir nepamačiau, kaip prabėgo savaitė. Reikėjo važiuoti į Vilnių. Visi draugai buvome susitarę susitikti Gedimino kalne. Susitikę pasakojome savo įspūdžius. Kiekvieno pasakojimas buvo kitoks.

"Jorūne", išgirdau balsą. "Nei plaukų nesusišukavai, o jau dvylikta valanda. Pavėluosi į Jaunių susirinkimą". "Ką? Aš nesu jaunė, aš esu..." Tik tada atsiminiau, kad nei aš buvau studentė, nei mes važiavome į Lietuvą, o tik užsisvajojau.

Jorūnė Girniūtė
10 m.

KRYŽMAŽODŽIŲ ATSAKYMAI:

1. Vytis. 2. Nepriklausomybės. 3. Pasirašė. 4 Kaunas. 5. Savo. 6. Lietuva. 7. Rusai. 8. Kasa. 9. Alė. 10. Atėjo. 11. Mirė. 12. Žemyn — "Vilnius", skersai — "vėl". 13. Sostinė. 14. Himną. 15. Vėliava. 16. Jojo. 17. šventė. 18. Kudirka.

MŪSŲ TĖVYNĖ

Geltona, žalia ir raudona,
Tai mūsų Tėvynės vėliava.
Į tą kraštą mes grįšime vieną dieną,
Kada vėl ji bus laisva.

Mūsų broliai iš Lietuvos mums rašo,
Kad gyventi yra sunku.
O mes gyvename laisvam krašte,
Net širdyje pasidaro graudu.

Bet vieną dieną į tėvynę mes grįšim,
Ir vėl mūsų brolius pamatysim.
Svetimų kalbų mes nevartosim,
Tik lietuvių kalbą gražiai naudosim.

Kęstutis Šeštokas
(Iš Moksl. Balso)

IŠ PLATAUS PASAULIO...

Ateitininkų Federacijos Valdybos Posėdis

Š. m. sausio mėn. 21 d. AF Valdyba buvo susirinkusi posėdžiui New Yorke. Dalyvavo Federacijos Vadas dr. Juozas Girnius, Dvasios Vadas kun. Stasys Yla, Generalinis Sekretorius dr. Vytautas Vygantas, reikalų vedėjas kun. Viktoras Dabušis ir sąjungų referentai: sendraugių — dr. A. Sužiedėlis, studentų — Arvydas Barzdukas ir moksleivių — Antanas Sabalis.

Posėdis buvo ilgas; posėdžiauta "Darbininko" redakcijos patalpose, vėliau posėdis tęstas pas dr. Vygantą. Buvo svarstomi sąjungų reikalai, "Ateities" žurnalo padėtis, ateinantys AF Vado rinkimai ir visa eilė ateitininkų veiklą bei darbus liečiančių klausimų. Buvo nutarta siųsti į Pietų Amerikos lietuvių kongresą "Ateities" redaktorę Salviniją Gedvilaitę. Taip pat buvo pristatyta dr. J. Girniaus naujai išleista knyga "Idealas ir laikas". AF Valdyba autoriui, davusiam ateitininkijai naują veikalą, išreiškė padėką. Posėdžio metu visa AF Valdyba nusifotografavo.

Rochester, N. Y.

Sausio 8-tą dieną Rochesterio Miško Brolių kuopos moksleiviai ir jaunučiai turėjo savo susirinkimą. Pradžioje moksleiviai išsirinko naują valdybą sekančios sudėties:

pirmininkas — Bronius Petrauskas, vice-pirmininkė — Jūratė Krokytė, sekretorė — Regina Šipailaitė, iždininkė — Rita Mačiulytė, korespondentė — Ramunė Krokytė. Tuo pačiu metu jaunučius at-kus studentas Jonas Šipaila mokino tautinių šokių: berniukus — Oželį, mergaites — Kepurinę. Bendrame susirinkime kalbėjo dvasios vadas kun. L. Januška. Pasakojo apie Kalėdų papročius Italijoje. Kuopos globėjas B. Krokys kalbėjo apie būsimą kuopos šventę pavasarį, ir pasiruošimą įžodžiui. Svečias dr. Dėdinas kalbėjo tema "Ką ateitininkų organizacija duoda lietuviškam jaunimui". Savo paskaitoje malonus svečias pažymėjo, kad at-kų organizacija praplečia žmogaus akiratį. P. Dėdinas kalbėjo apie At-kų principus. Pabaigoje siūlė pagalvoti: vietoje laukiant ko nors iš At-kų organizacijos, ką mes galėtume jai duoti. Po paskaitos diskusijose dalyvavo A. Klimas, K. Puidokaitė, J. Krokytė ir B. Petrauskas.

Dalyvė

nuotr. Petro Ąžuolo

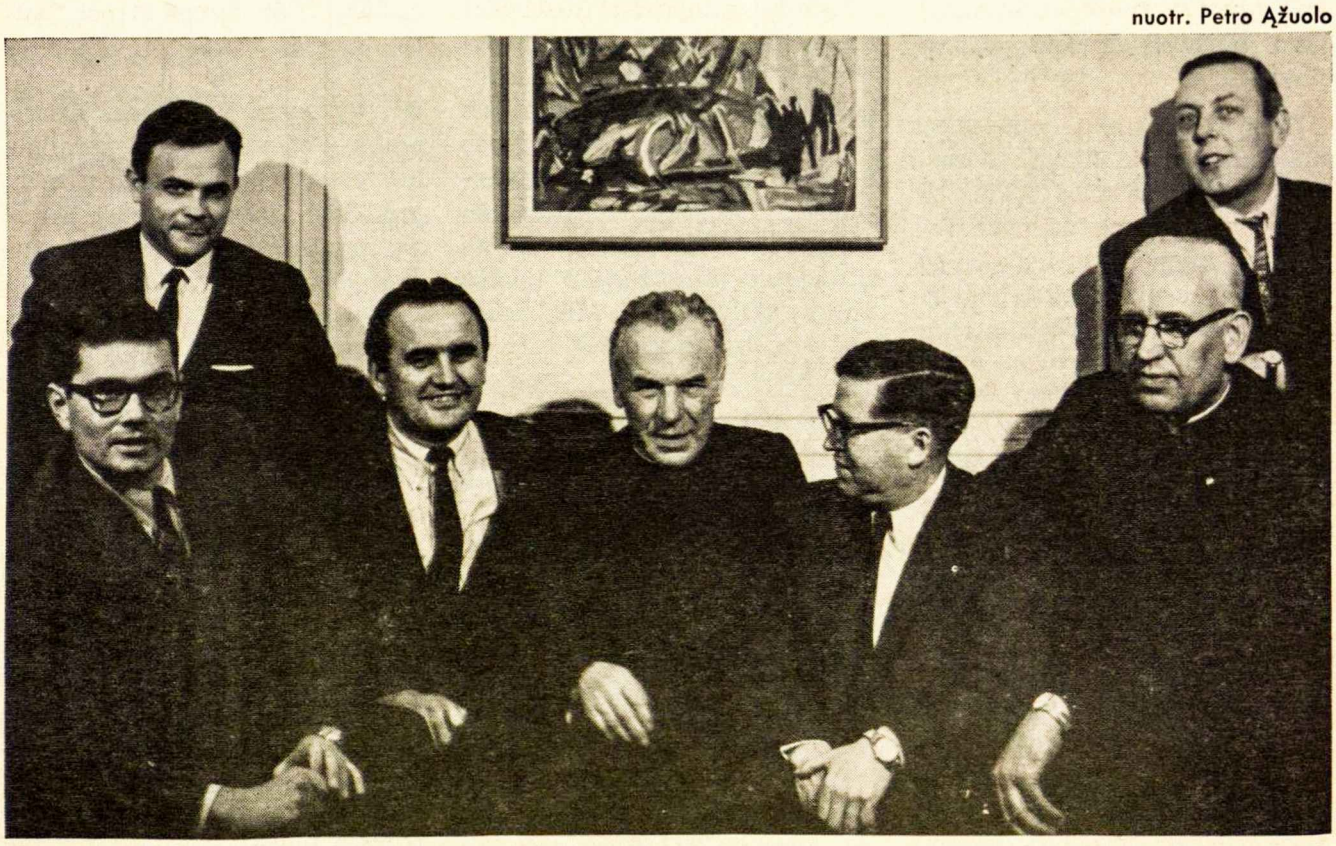

Dabartinė Ateitininkų Federacijos valdyba. Iš kairės: Arvydas Barzdukas, referentas studentų reikalams; dr. Antanas Sužiedėlis, referentas sendraugių reikalams; dr. Vytautas Vygantas, Generalinis Sekretorius; kun. dr. Stasys Yla, Federacijos Dvasios Vadas; dr. Juozas Girnius, Federacijos Vadas; kun. Viktoras Dabušis, reikalų vedėjas; Antanas Sabalis, referentas moksleivių reikalams.

New Yorko Ateitininkų šeimos šventė

Moksleivių Tėvų Komiteto ir Mar. Pečkauskaitės MAS kuopos rengtoji metinė šeimos šventė įvyko š. m. sausio mėn. 29 dieną Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Kuopos nariai šiemet ypatingai energingai talkininkavo tėvams ir sendraugiams šventės paruošimo darbuose. Vyresnieji berniukai papuošė salę, o mergaitės padengė stalus. Tėvai ir moksleivės suaukojo maistą ir pyragus, o jaunesnieji moksleiviai parengė vakaro programą.

Šventėje dalyvavo ne tik moksleivių tėveliai, giminės ir ateitininkų draugai, bet taip pat ir ypatingi svečiai, jų tarpe Balfo vedėjas kun. Lionginas Jankus, mus palinksminęs savo įdomia paskaita, kuopos dvasios vadas kun. Antanas Račkauskas, ir MAS CV pirmininkas Rimas Laniauskas, kuris pirmą sykį pamatė pilną mūsų kuopos sąstatą. Taip pat šventėje buvo gausu ir studentų ateitininkų.

Programos metu jaunesnieji moksleiviai deklamavo eilėraščius, šoko tautinius šokius ir net paruošė kupletus, vaizduojančius kuopos narius ir jų veiklą. Vyresnieji moksleiviai išdalino savo pačių išleistą kuopos dainorėlį ir, kartu su šventės dalyviais, narsiajam Petrui Sandanavičiui diriguojant, broliams šilkaičiams pritariant akordeonais, dainavo populiarias dainas.

Po programos prasidėjo šokiai, kurių metu įvyko globėjų posėdis, dalyvaujant MAS CV pirmininkui. Antanui Sabaliui pasitraukus iš kuopos globėjo pareigų, naujuoju vyresniųjų moksleivių globėju paskirtas Rimas Gedeika.

Sutvarkius salę, visi išsiskirstė linksmi, praleidę tikrai šeimynišką vakarą.

V. Juškaitė

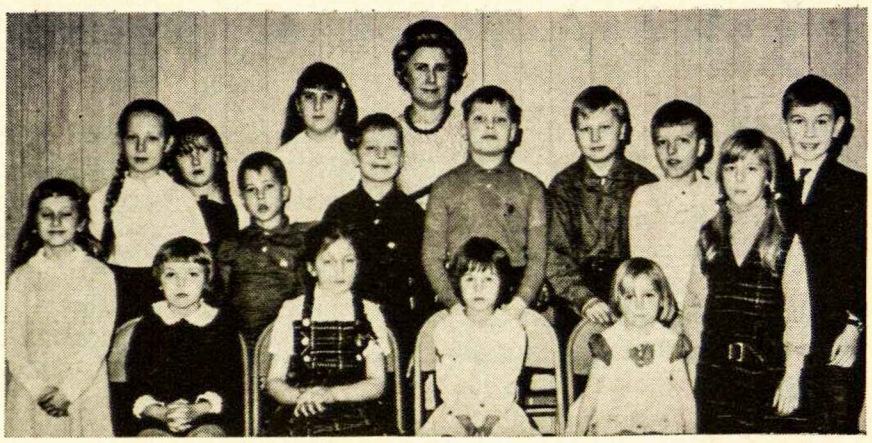

New Yorko Moksl. Ateitininkų Marijos Pečkauskaitės kuopos jaunučiai su savo globėja p. Gerdviliene. Nuotr. R. Kisieliaus

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos VII suvažiavimas šiais metais įvyks Vasario 16 Gimnazijos patalpose, Vokietijoje. Suvažiavimo data: rugpjūčio 23-27. Paskutinis suvažiavimas įvyko 1964 m. rugsėjo mėn. 5-7 dienomis, Fordhamo Universiteto patalpose, New Yorke.

•

1966 metų lapkričio 10-11 dienomis Paryžiuje įvyko Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinės Unijos (UMOFC) Tarybos posėdžiai. Šiuose posėdžiuose Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungą atstovavo **B. Šlepetytė - Venckuvienė** (iš Paryžiaus) ir **Vida Lušytė** (iš Ne Yorko), buvusi NY MAS kuopos jaunesniųjų globėja.

Studentų Ateitininkų Sąjungos kursai planuojami balandžio mėnesio pabaigoje Dainavoje. Kitos smulkmenos bus paskelbtos vėliau.

•

Dėmesio Studentų Draugovėms!

SAS Valdyba praneša, kad nuo dabar iždo reikalais studentų draugovės turi kreiptis pas SAS Pirmininką Eimutį Radžių: 1339 James Street, Baltimore Md. 21223.

•

Dr. Vytautas Vygantas, Ateitininkų Federacijos Generalinis Sekretorius, š. m. vasario mėn. pradžioje buvo išvykęs į Europą Pax Romana reikalais ir turėjo pasitarimą su J.E. vyskupu Pranu Braziu ateitininkų ir kitais rūpimais klausimais.

SPORTO ŽINIOS

Vasario 4-5 dienomis Chicagoj įvyko vakarų apygardos vyrų ir jaunių **B** klasės krepšinio turnyras bei vyrų ir moterų klasės tinklinio rungtynės.

B klasės krepšinio turnyras

Gaila, šiemet užsiregistravo tik trys komandos **B** klasėje. Prieš 3-4 metus tokių komandų būdavo mažiausiai penkios ar šešios. **Išvada:** lietuvių sporto klubai neįstengia patraukti į savo eiles lietuviško prieauglio.

Šiemet Cicero "Ateitis" **B.** klasėj netenka savo iškiliųjų žaidėjų: K. Bačinsko, J. Martinkaus, K. Taugino, A. Ruginio ir St. Juozaičio. Jie peržengė amžiaus ribą ir perėjo žaisti už **A** klasę.

Iš veteranų **B** klasėje liko Z. Tauginas ir V. Juknelis. Kiti visai nauji veidai: perėję iš **C**

klasės (R. Ruginis, S. Šiaučiūnas, K. Rudaitis ir G. Venclova). Klubas gavo du naujus žaidėjus: Mindaugą Griauzdę ir Raimondą Ambraziejų. Abu pirmą kartą pasirodys Cicero "Ateities" krepšininkų eilėse.

Cicero "Ateitis" gali ir tuo didžiuotis, kad iš 32 krepšininkų nėra nei vieno su nelietuviška pavarde.

Šeštadienis, vasario 4 diena. 10:45 val. iš ryto Cicero "Ateitis" stoja prieš Lituanicą. Liūdnas vaizdas gaunasi, žiūrint į Lituanicos žaidėjus. Šios komandos vadovai nesugeba suorganizuoti pajėgios B komandos, pastato kažkokius pipirus prieš didžiaūgius ciceriečius. Atrodo, kažkada garsus klubas žaidėjus ant greitųjų surinko šioms rungtynėms.

Nenuostabu, — Cicero Ateitis pradeda ir veda žaidimą 11: 2 savo naudai. Pasipriešinimo nėra. Ateitis baudžia Lituanicą. Įleidžiami atsarginiai žaidėjai, kad būtų šiokia tokia lygsvara.

Pirmas puslaikis baigiasi 26: 11 Ateities naudai. Taškus pelnė: Z. Tauginas — 9, R. Ruginis — 7, V. Juknelis — 4, Griauzdė, Rudaitis ir Šiaučiūnas — po 2.

Antras puslaikis dar liūdnesnis. Lituanica visai išsikvėpia ir ciceriečiai baigia žaidimą 72: 16 rezultatu. Antrame puslaiky taškus pelnė: Griauzdė — 18, Z. Tauginas — 16, Ambraziejus, Ruginis ir Šiaučiūnus — po 2, Venclova — 1.

Ateitis - Neris

3 val. po pietų, šeštadienį, Cicero "Ateitis" žaidžia antras rungtynes prieš Chicagos komandą "Nerį". Ciceriečiai ir prieš šią komandą vargo neturi. Vadovaujami savo kapitono Z. Taugino, jie palaužia bet kokį Neries pasipriešinimą. Vienintėlis žaidėjas, kuris tinka Neries B. komandai ir daugiausia taškų pelno Bob Everett. Už Ateitį labai gražiai pasirodo naujokas Mindaugas Griauzdė. Jis per visą žaidimą prieš Nerį padaro net 24 taškus.

Pirmą puslaikį Ateitis laimi 25:11 rezultatu. Taškus Ateičiai pelno: Griauzdė 11, Z. Tauginas — 6, Ambraziejus — 4 ir Šiaučiūnas — 4.

Antrame puslaiky irgi per daug darbo nebuvo. Ateitis dominuoja ir veda. Taškus įmeta: Griauzdė — 13, Tauginas — 8, Juknelis — 2, Ruginis ir Šiaučiūnas irgi po du. Žaidynių rezultatas 52:16 Ateities naudai. Tuo būdu Cicero "Ateitis" laimi savo 9-tąją trofeją ir kelionę į Torontą balandžio 1-2 dienomis finalinėms B klasės rungtynėms. Toronte Cicero "Ateitis" jau trečią kartą iš eilės gins B klasės Š. Amerikos ir Kanados meisterio titulą.

B klasės treneris yra K. Bačinskas, trečių metų Šv. Ignaco gimnazijos moksleivis, tos pačios mokyklos krepšinio kapitonas ir Cicero vysk. M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos narys.

A. T.

Redakcijos pastaba: Cicero "Ateities" sporto klubas yra turbūt visame laisvąjame pasaulyje vienintelis, susidaręs iš moksleivių ateitininkų. Vasario 23 dieną suėjo lygiai penkeri metai nuo klubo įsteigimo, kas buvo padaryta Cicero M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos globėjų nutarimu. Patys didieji judintojai buvo dr. P. Kisielius ir kun. P. Patlaba. Nuo pat įsisteigimo klubui sėkmingai vadovauja A. Tauginas.

JAUNYSTĖS KELIU, New Yorko moksl. at-kų laikraštėlis nr. 1. Redaguoja Astra Ruzgaitė.

LIET. KATALIKIŲ MOTERŲ ORGANIZACIJŲ PASAULINĖS SĄJUNGOS ŽINIOS, biuletenis nr. 1. Redakcija nepažymėta.

ADMINISTRACIJA PRANEŠA

GARBĖS PRENUMERATAS

po $10.00 atsiuntė:

L. Bajorūnas (Southfield, Michigan), . Repšys (Chicago), kun. Br. Dagilis (per V. Čižauską, Detroit, Mich), P. Pauliukonis (Boston, Mass.), E. J. Orentas (Hartford, Conn.), kan. M. Vaitkus (Peace-Dale, R. I.), B. Miniataitė (Chicago, Ill.), ir po $10.00 už 1966 ir 1967 metus kun. P. P. Juknevičius (Chicago).

AUKOJO "ATEIČIAI" PAREMTI:

$250.00: Chicagos ateitininkai per dr. J. Juozevičių iš savo suruošto N. Metų sutikimo pelno;

$10.00: dr. K. čerškus (Ill.)

$5.00: Dz. Giedraitis (Boston, Mass.).

$2.00: G. Repšienė (Hamilton, Canada).

$1.00: Aldona Drazdytė (Baltimore), J. Pauliukonis (Mass.), B. žagarietės Aeitininkių Kuopa (Putnam).

AUKOJO UŽSIENIO MOKSLEIVIJOS PRENUMERATAI APMOKĖTI:

$10.00: Lt. Maxie Karaška (USA-NY).

$3.00: Dr. Ankudas (Baltim.)

ATSIŲSTA PAMINĖTI

GAUDEAMUS, Studentų Ateitininkų Sąjungos, Spaudos ir Informacijos Skyriaus biuletenis, nr. 3. Leidžiamas maždaug kas du mėn. Redaguoja Rima Salytė.

ATEITIN, Vokietijos Stud. Ateitininkų S-gos biuletenis, nr. 3, V. Bartusevičius, redaktorius

PIRMYN JAUNIME! Toronto Moksl. At-kų neperijodinis laikraštėlis, nr. 23. Redaguoja Ramunė Sakalaitė.

TELEGRAMA REDAKCIJAI

Sudėkit langus! Sudėkit langus!
Kas juos išdaužė, kolega brangus!
Čikagoj sninga, lyja ir sninga,
Ir vėjas pučia — taip beprasminga, —
Nes per išdaužtą to lango skylę, —
Mums nihilizmo kažkas pripylė.

Gal demonstrantai, iš papratimo,
Buvo apsupę Centrą Jaunimo?
O gal moksleiviai, vilties nustoję,
Su balalaikom pabaladojo?

Gal jėzuitai pradėjo karą,
Ir kur tik eina, vis skyles daro?
Gal marijonai langą išdūrė?
Negi Čikaga stiklo neturi?

Sudėkit langus, Sudėkit langus!
Paskui nespėsit, stiklui pabrangus!
Nes visos kainos, kaip mielės kyla, —
Pro kiaurą langą lys krokodilai!

— — —

Per eilę metų nepastebėjom
Kad kiaurus langus visur turėjom;
Tik apsidairius, ant lauko pliko, —
Išmuštas langas bepasiliko!

SUBATĖLĖ
(Berniukų Daina)

Kai ateina subatėlė,
Visos panos susivėlę
Visą dieną plaukus suka, —
Kad susuktų sau berniuką.

Visos panos — baisios ponios
Mėgdžioja amerikones.
Vyrams jas sunku atskirti
Negi duosi barščius virti?

Negi duosi drobes austi,
Lietuvybę kad pajausti?
Visos jos gražiai atrodo!
(Tik frizūros atsibodo . . .)

Reiks įvesti naują madą
Padaryt panų paradą:
Tas, kur baisiai susivėlę, —
Siųsim šokti blezdingėlę.

Ir jei būtų toks skandalas,
Jei kurių plaukai normalūs, —
Išsinešim jas per langą,
Nes jų "markė" taip pabrango!

MOKSLEIVIO ŽODYNĖLIS

Nors visi gerai žinome, ką visokie sutrumpinimai reiškia, bet moksleiviai turi ir savo aiškinimus. Žemiau dedame keletą ženklų, kurie darosi populiarūs:

A L T — Alšėnas, Laniauskas ir Tamulionytė.
K K K — Globėjų klubas: Kisielius, Krokys ir Kolyčius.
B A L F — "Buvo Ateitininkų Labai Fundijamas".
V L I Kas — "Visi Labai Ilgas Kalbas sako".
M A S — "Mušim Atskirai Studentus".
S A S — "Studentai Ale Seni".
A F V — "Aš Fundiju Valiutą".
S I S — S A S — "Šis - tas".

LIETUVIŲ KUNIGŲ IR LIETUVIŲ MUZIKŲ ŽINIAI

Religinės muzikos reikalu

Šventojon Liturgijon įvedus gyvąsias kalbas, atsiras ir reikalo ir įkvėpimo naujiems religinių giesmių ir instrumentinės muzikos kūriniams.

Bažnyčios drausmė reikalavo anksčiau, reikalauja ir dabar, kad naujų kūrinių ne tik žodžiai, o ir muzikinės kompozicijos būtų patikrintos dijecezinių ar tarpdijecezinių atatinkamų instancijų, ar tie kūriniai yra tinkami giedoti ar groti bažnyčiose.

Kad paraginus lietuvius kompozitorius naujai kūrybai ir kartu apsaugojus lietuvių bažnyčias nuo netinkamų kūrinių, prie Lietuvių Liturginės Komisijos laisvame pasaulyje yra įsteigta Lietuvių Religinės Muzikos Komisija. Jos nariais šiuo metu yra Tėvas Bruno Markaitis, S. J., kunigas Vladas Budreckas, M.M., prof. Juozas Žilevičius, prof. Juozas Bertulis ir prof. dr. Leonardas Šimutis, Jr.

Visos naujos kompozicijos, kad galėtų būti giedamos ar grojamos bažnyčiose pamaldų metu, privalo būti patikrintos šios komisijos ir pateiktos kompetentingos instancijos patvirtinimui. Be tokio patvirtinimo kompozicijos negali būti giedamos ar grojamos pamaldų metu.

Senesnės kompozicijos, kurios anksčiau patvirtintos, nors lietuviškam giedojimui pritaikytos iš kitų kalbų, ar pačių lietuvių anksčiau sukurtos, naujo patvirtinimo nereikalingos.

Lietuvių Liturginės Muzikos Komisijos adresas yra: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636.

Vyskupas Vincentas Brizgys,
Lietuvių reikalams už Europos

DĖMESIO VISIEMS ATEITININKAMS

Vyriausios Rinkimų Komisijos pranešimas

1. Vyriausioji Federacijos Valdyba paskelbė Federacijos Vado ir Kontrolės komisijos narių rinkimus. Pravesti rinkimams Federacijos Valdyba sudarė vyr. rinkimų komisiją Los Angeles, Calif. Tos rinkimų komisijos adresas: J. Tininis, 2412 McCready Ave., Los Angeles, Calif. 90039.

2. Pagal Ateitininkų Federacijos Korespondencinių Rinkimų Nuostatus (3 par.) balsuoti gali visi ateitininkai, turį teisę rinkti MAS, SAS ar ASS padalinių vadovybes.

3. Kiekviename krašte, kur reiškiasi ateitininkų veikla, vyr. rinkimų komisija yra pavedusi krašto valdybai ar Federacijos įgaliotiniui sudaryti savo krašto rinkimų komisiją. JAV-se vyr. rinkimų komisija vykdo drauge ir šio krašto rinkimų komisijos darbus.

4. Pasiremdama Rinkimų nuostatų 10 par. vyr. rinkimų komisija skelbia visų ateitininkų registraciją. Iki kovo 15 dienos visos ateitininkų padalinių vadovybės prašomos pristatyti krašto rinkimų komisijai padalinio balsuotojų sąrašą. Ateitininkai šiuo metu nepriklausą jokiam padaliniui registruojasi atitinkamos sąjungos centro valdyboje centriniame vienete, krašto valdyboje arba krašto rinkimų komisijoje. Registruojantis turi būti pranešta balsuotojo vardas, pavardė ir adresas.

5. Pasiremiant Rinkimų Nuostatų 10 par., kiekvienas ateitininkas gali tikrinti balsuotojų sąrašą. Vyr. rinkimų komisija nusprendė, jog balsuotojų sąrašų patikrinimo pasiteiravimai turi būti atlikti iki bal. 15.

6. Kandidatus siūlyti, kaip rinkimų nuostatų 13 par. yra nustatyta, gali ne mažiau kaip 5 balsuotojai. Pasiūlyti galima tiek kandidatų, kiek yra renkamųjų, t. y. Federacijos vadui, Kontrolės komisijos pirmininkui ir 2 Kontrolės komisijos nariams. Jie turi nurodyti kandidatų vardus ir pavardes, amžių, adresą ir pridėti raštu sutikimą kandidatuoti. Siūlytojai turi pasirašyti, nurodydami savo adresus ir kurios ateitininkų sąjungos kuriam padaliniui priklauso. Kandidatų pasiūlymai vyr. rinkimų komisijoje turi būti gauti iki bal. 15 dienos.

7. Balsavimo data ir taisyklės bus nurodyta balsuotojams drauge su kandidatų sąrašu ir balsavimo vokais.

8. Vyr. rinkimų komisija prašo visas ateitininkų vienetų vadovybes pasirūpinti tiksliu savo narių sąrašų sudarymu ir laiku juos prisiųsti krašto rinkimų komisijai, kviečia visus ateitininkus užsiregistruoti ir ragina visus rinkimais susidomėti ir balsuoti.

Vyr. Rinkimų Komisija

J. Tininis — pirmininkas
Dr. P. Celiešius — reik. vedėjas
Lita Žilevičiūtė — sekretorė
Saulė Palubinskienė — narė
Julius Raulinaitis — narys

ALp(LKA)1786
1967, Nr.2

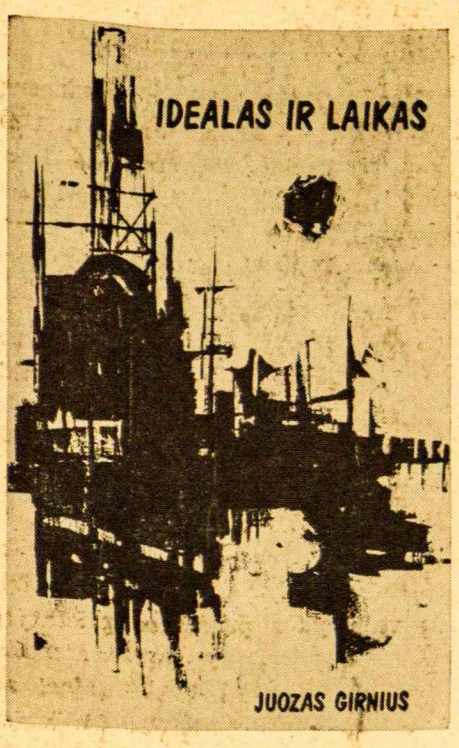

Jau pasirodė —

DR. JUOZO GIRNIAUS

IDEALAS IR LAIKAS

Ateitininkų Federacijos Vado dr. Juozo Girniaus išplėtota paskaita, skaityta Ateitininkų Kongrese Toronte 1965 m. — Ateitininko uždaviniai šio meto tikrovėje. Kaina $4.00.

Kiti Ateities knygų leidyklos leidiniai

GRUODAS, Antano Jasmanto eilėraščiai	$3.00
LIETUVA, vaizdų albumas. Vytauto Augustino, 1955	5.00
ŠVENTASIS PIJUS X, redaguota kun. J. Petrėno, 1958	2.00
MARIJA, GELBĖKI MUS, Sibiro lietuvaičių maldos, 1959	1.00
ŠVIESOS MERGAITĖ, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1959	2.00
AKMENS ŠIRDIS, Prano Naujokaičio eilėraščiai, 1960	2.00
VEIDRODIS JŪROS DUGNE, Vitalijos Bogutaitės eilėraščiai, 1960	2.00
ATEITININKŲ VADOVAS, kun. Stasio Ylos, 1960	4.00
STASYS ŠALKAUSKIS, prof. Juozo Ereto, 1960	4.00
SACRA VIA, Alfonso Tyruolio eilėraščiai, 1961	1.50
VASAROS MEDŽIUOSE, Danguolės Sadūnaitės-Sealey eil., 1961	1.50
ELEMENTORIUS Ė, Igno Malėno, 1961	2.00
NIEKŠYBĖS PASLAPTIS, prof. Antano Maceinos, 1964	4.00
ŠVENTASIS AUGUSTINAS, Giovani Papini, 1966	3.00

Knygos gaunamos pas platintojus ir leidykloje adresu:

ATEITIS K. L. % Rev. V. Dabušis, 147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.

90.725.26